SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya. . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL:POBLE:CATALA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 8, PRINCIPAL
IMPRENTA
CARRER DE FORTUNY, NÚM. 2 TERS.
TELÈFONS
REDACCIÓ, 723 - - IMPRENTA, 2.295

ANY X.-NUM. 3.101 — BARCELONA, DIMECRES 10 DE SETEMBRE DE 1913 — UN NÚMERO, 5 CÈNTIMS

Grans Magatzems
El Siglo
BARCELONA

Barcelona, Setembre de 1913

La Direcció dels Magatzems **El Siglo**, es complau en participar a la seva clientela i al públic en general, que la col·lecció de models per a la propera temporada es trobarà exposada en els locals del segón pis, des de'l 18 de l'actual.- Per a major comoditat dels visitants, s'adverteix que les col·leccions de models estrangers s'ensenyaràn en els salons destinats a encárrecs, guardant ordre rigurós de solicitut.-El creixent éxit de les seccions de confeccions ens ha obligat a augmentar el personal de que disposave'm en tallers, comptant des d'aquesta temporada amb nombroses i intel·ligents talladores i experts modists - sastres, que indubtablement deixarán complagudes a quantes persones es serveixin afavorir-nos amb sos encárrecs.---El Director de Vendes.

Trajos sastre - Trajos sastre per a vestir - Trajos de teatre Trajos de fantasía per a vestir Abrics per a cotxes i viatge Pells - Sortides de teatre - Bates Bruses - Faldilles i rafajos - Cotilles a mida - Trajos per a nena Altes novitats en Fichús, pitets, etc., - Espléndids assortits en llanes, sedes i demés articles de moda - Seccions especials per a la confecció de roba blanca per a senyora i nena

NOTA: No's reparteixen circulars

Dr. MOYA metge de l'Hospital del Sagrat Cor s'ha encarregat novament de la seva visita. Passeig de Gracia 65, bis, segón.

Del Marroc tràgic

L'assedi de Tetuán

Novament el drama marroquí ens ofereix un altre episodi dolorós. Un centenar de soldats espanyols — un centenar segons els primers telegrames — han caigut en el camp d'una d'aquestes batalles que ja no tenen nom, perquè són com les d'abir, com les de demà: un foc, un repliegue» i una matança. Ja no se sab ni el nom del lloc on la tragedia passa, ni el capdill africà, ni la kàbila lluitadora. Per a què? Es igual. Tot és hu i lo mateix en aquesta guerra obsessionant. Sembla com si es realitzés en un desert, davant sempre del mateix horitzó, damunt sempre de la mateixa sorra.

I això succeeix quan el nou resident general semblava que anava a acabar ámb aquestes tràgiques noves, iniciant la pau, amb un canvi dels procediments usats fins ara. Guerra de sorpresa s'ha dit d'aquesta. Serà aquesta l'opinió dels ignorants del terreny i de la psicología marroquina, ignorants també de les velles histories de les guerres africanes. Per a ells traduim avui paragrafs del llarg article que en «L'Illustration», el gran setmanal francès, publica M. Lluis Botte, amb el títol «Des de Tetuàn, assetjat». En Lluis Botte entrà a Marrakesch amb la primera columna francesa conquistadora, escrivint aguda i directament les seves visions. Té, doncs, una autoritat que aquesta vegada referma l'haver anat a Tetuàn per a escriure el séu article.

L'article és llarg, no ens és possible més que la traducció d'uns quants paragrafs. De totes maneres «L'Illustration» és fácil d'adquirir i d'ésser llegida en qualsevol cafè o círcol.

«Immediatament després del port militar de la Torre Bastinga el país apareix en estat de guerra. Fins a l'horitzó tot crema. Se veuen soldats que a colles van calant foc: devegades les flames arriben fins al mateix camí de ruta... Els espanyols volen fer desaparèixer tot lo que pogués amagar un «paco» i incendíen els prats, les arbredes, els jardins, les verdíces. Es evident que quan el país esdevindrà un desert, no s'hi acostarà ningú.

Alguns kilòmetres més avall s'acaben els incendis; ja no queda rès per cremar. El camp és pla i les patrulles, la major part en ple repòs, el vetllen. Després, una mica abans d'arribar al Rincón del Medik — i això durarà fins a Tetuàn—comprovo un nou sistema de defensa. A lo llarg del camí hi han posat centinelles dobles. Quins «blancos» per als «pacos» i quants milers d'homes seràn precisos per a guardar, seguint aquest mètode, totes les rutes de la regió...

A la residencia general trobo un afable aculliment del general Alfau. Vol complaure'm en totes les demandes que li faig, exceptuant-ne una: visitar el camp, marxar a la línia de foc. Se defensa amb fórmules amables: «Potser sí que hi podrà anar dintre d'alguns dies, potser demà...» Com mostrés la meva extranyesa per aquestes restriccions, me respòn: «No hi ha linia de foc, o per millor dir, hi és per tot arreu, on hi ha un soldat espanyol». No's donen batalles, però de tant en tant, algunes vegades al dia, a la font, al camp, anant de passeig, a la porta d'una torre, se senten trets. Quan l'alarma es dona, els agressors ja són lluny i dos o tres soldats jauen, sagnants, a terra. Ni les tropes espanyoles, ni les harques, abandonen les seves posicions, mes, quotidianament, tiradors marroquins, els «pacos» deixen la muntanya i van a «fer cartrons». Un home no pot anar pels camins, pel camp, pels voltants de les fortificacions sense arriscar el parany i la mort. Els queviures arriben difícilment, els negocis estàn paralitzats, els habitants fugen. I heusaquí com Tetuàn, defensat per 16,000 espanyols, se veu assetjat cada dia per 50 marroquins.

La situació ha esdevingut greuíssima i sense solució. Per a convence's no hi ha més que retrotreure els incidents passats d'ençà d'uns quants mesos. El 19 de febrer, al migdía, el general Alfau, amb 2,000 homes, entra a Tetuàn. Des de aquest dia les agressions comencen, fins al dia 7 de juny, que'l camí de Tànger és tallat. Hi han 5,000 homes i s'esperen reforços. L'onze de juny dos batallons, els de Madrid i Arapiles i una bateria de 75 Schneider, ocupen la posició de Lauzien, a 8 kilòmetres de Tetuàn i a un kilòmetre del pont de Bousfeja. El campament, «instalat al fons d'una vall», és furiosament atacat. Els espanyols se comporten com a hèroes, però seccions senceres són anorreades. A l'endemà, es veu que la posició resulta poc ventatjosa, però no s'abandona; per a guardar-la s'estableix una nova posició damunt de l'altra.

L'atac formal no havía estat encara. El 15 de juny arriben els contingents indígenes: són els regulars de Melilla i queden immediatament empleats. Una forta batalla té lloc a Bon-Zembal. Els espanyols tenen 30 morts i 80 ferits, empró s'emporten una gran victoria i els regulars tornen al campament amb cent caps tallats que han ficat en saques de patates. A l'endemà de Chechouan a El Ksar i a Tànger, tota la muntanya se revolta.

Els espanyols, alesbiores, volen desembraçar-se i fan sortides, sempre amb èxit, però abandonen les posicions conqueridas per a tornar a la vila. En un combat lliurat el 24 de juny, a Ben-Karrix, una secció de caçadors és delmada. Tots els dies hi han escaramuces prop de les portes; tots els dies Lauzien és atacat i el convoi que va a raccionar-lo combatut.

El camí de Tànger era l'únic interromput, mes des de mitjans de juliol succeeix lo mateix amb tots els altres camins. El telègraf de Ceuta i el séu correu regular, són també interromputs. D'ençà que estic a Tetuàn sento parlar de noves coses semblants, de noves agressions...

. . . . . .

Pagant-ho molt car — abans d'aquest paragraf, M. Lluis Botte ha escrit llargament i documentalment, de certes negociacions de pau — els espanyols podràn, tal volta, assegurar una pau relativa als voltants de Tetuàn. Pagant-lo encara més car, podríen obrir als «rekkas» i als viatgers el camí de Tànger, però no podràn mantenir-se ni a la muntanya, ni al Fondak d'Ain Jedida, al menys en uns quants anys, si no inauguren una apropiada política indígena i no canvien alguns dels mètodes seguits fins ara...

De la meva visita jo m'emporto una gran estimació per la noble nació espanyola i per als séus valents soldats que sostenen amb gran coratge l'honor del séu país, però m'emporto també el sentiment de que tants esforços no siguin fructuosos. Malgrat tot, vull confiar en que la situació present no durarà sempre; vull creure que les autoritats de Tetuàn sabràn guardar l'estètica de la ciutat, deixant de realitzar el projecte de la seva Comissió Municipal que voldría destruir els quatre carrers principals per a transformar-los en vies mercantils; vull creure, igualment, que amb oficines àrabs ben organitzades sabràn suavitzar l'organització guerrera. Espanya posseeix bons oficials, armament excellent i els millors soldats. Potser ens farà el gran honor d'estudiar els mètodes que han donat a la França, després de trenta anys, el segón imperi colonial del món i que aplicats pels Lyautey, Mangin, Gourand i Henrys, en dos anys, ens han conquerit les tres quartes parts del Marroc...

Si no és així i els actuals erros persisteixen, tinc por de que'l Marroc no sigui per a Espanya — jo ho dic amb tota pena, però amb tota sinceritat — una nova Cuba.»

En Lluis Botte no ho diu, però la publicació d'una fotografía de la familia del cònsol de França a Tetuàn i la d'un mapa detalladíssim de la regió amb les posicions de les harques, i de les posicions espanyoles, dels llocs d'atac dels marroquins i els de contra atac dels espanyols, dels bombardejats o rariats, fa creure que les seves opinions són les dels cònsols i l'opinió oficial francesa, l'opinió del món, per lo tant, l'eterna opinió del món.

Revista estrangera

Entre l'Austria i l'Italia

Quines paradoxes engendren les conveniencies diplomàtiques! Es prou sabut que l'historia de l'unitat italiana és la historia de la guerra de lliberació contra l'Austria dominadora. I els italians no haurien pogut triomfar en aquesta lluita, no haurien pogut aconseguir la seva independencia ni la seva unitat, sense l'auxili de la França. La França, vencedora a Solferino, va ésser qui va treure les terres italianes del poder de l'Austria.

Doncs heusaquí que tant bon punt l'Italia una i lliure esdevingué una potencia europea i prengué la seva posició diplomàtica, se va aliar amb la seva opressora i enemiga tradicional, l'Austria, en contra de la seva protectora la França. El contrassentit és formidable. Està clar que aqueix fet té la seva explicació, ja que no la seva justificació. Però no per això deixa d'ésser paradoxal.

En la triple aliança italo-austro-alemanya, l'Imperi germànic és el nexe que uneix les altres dugues potencies, naturalment enemigues. A Berlín han hagut de fer sovint grans esforços per a apaivagar les querelles entre l'Austria i la Italia, que diverses vegades han fet témer la ruptura de la Tríplice.

Una tal situació era violenta. Empesos per l'Alemanya, els governs de Roma i de Viena han procurat millorar les relacions entre els pobles i atenuar la contradicció entre els lligams diplomàtics i els sentiments nacionals.

L'obstacle més gros a l'amistat austro-italiana és la qüestió de Trieste i el Trentí, la ciutat i la comarca italianes que formen part de l'Austria-Hongría. Els records de l'historia poden anar esbormant-se; els fets nous se superposen als fets vells. Més ja no és tant fácil d'esborrar el fet viu, present, de Trieste i el Trentí, on, malgrat allò que es digui en sentit contrari, l'irredentisme italià existeix. En aquest punt els italians de la península són en extrem susceptibles. La més lleu punxada a l'italianitat de Trieste i el Trentí els produeix una punyida intensa.

Prou s'ha vist ara això que diem en la qüestió dels empleats municipals italians de Trieste, qüestió tant vivament comentada per tota la premsa italiana. Se tracta de que'l municipi de Trieste tenía empleats nombrosos italians que no eren súbdits de l'Austria, sinó de l'Italia. Fa poc que el príncep de Hohenloe, governador de Trieste, publicà una decisió prohibint al municipi triestí que pogués emplear als que no fossín súbdits austriacs. Aqueixa decisió ha disgustat profundament als italians de l'Austria i als de l'Italia.

Des del punt de vista del dret internacional, l'Austria té raó. Les seves lleis fonamentals, com la dels altres Estats, preserven els càrrecs públics als propis súbdits. Però aquí l'injusticia ve de més lluny: està en el mateix plet nacionalista de Trieste i el Trentí. Oficialment aqueixes són terres austriaques; naturalment — per la raça i la llengua — són italianes. L'Italia, que porta al cor la ferida dels «paesi irredenti», voldría que l'Austria tingués al menys certa tolerancia en casos com el dels empleats municipals de Trieste.

Resultat del nou conflicte: un refredament de les relacions austro-italianes. El marquès de San Giuliano, ministre d'Afers estrangers d'Italia, havía de celebrar aquests dies una entrevista amb el comte de Berchtold, ministre d'Afers estrangers de l'Austria-Hongría. L'entrevista ha estat ajornada, puix en els moments actuals, com diu la premsa italiana, hauría irritat l'opinió pública del país.

A. R. i V.

L'ONZE DE SETEMBRE

L'Ajuntament

Aquest any l'Ajuntament retrà un homenatge als heròics defensors de Barcelona en l'estatua i memoria de l'immortal conseller en cap Rafel de Casanova.

El dia 11, a les deu del matí, una comissió formada pels regidors senyors Ferrer, Matons, Nolla i Muntanyola i demés consellers que s'hi vulguin juntar, anirà a dipositar una magnífica corona al monument. Aniràn precedits per una parella de batidors de la guarda municipal i per un «landeau» amb la corona que anirà coberta per la bandera catalana.

Serà aquest el primer any que d'una manera oficial l'Ajuntament farà aquest homenatge als que en aquell dolorós moment saberen donar la seva sang per Barcelona.

"El Néts dels Almogávers„

La Joventut Catalanista «Els Néts dels Almogàvers» acordà portar el dia 10 del corrent, a la nit, una branca de roure i una palma amb la llaçada catalána, al que fou últim conseller en cap, En Rafel de Casanova.

Amb aquest motiu prega als séus inscrits que acudeixin al lloc de costum, a les deu de la nit, per a assistir-hi en corporació.

Ateneu "Democracia„

Volguent honorar la memoria dels hèroes que moriren en defensa de nostres llibertats patries, el Consell Directiu de l'Ateneu «Democracia», convida a tots els socis i amics que'l vulguen acompanyar se serveixin assistir avui dimecres, a les 11 de la nit al local social, Aragó, 135, entre Urgell i Borrell. Es portarà una corona amb una magnífica llaçada dels nostres colors nacionals a l'estatua del que fou gloriós conseller en cap En Rafel de Casanova.

De la vetllada del Teatre Apol

L'entusiasme regnant entre'ls catalanistes, promet que la vetllada commemorativa de l'onze de Setembre, assolirà un èxit gran, comparable a la vetllada també de grandiós èxit de l'any passat.

Tots els centres catalanistes de Barcelona, entre ells el Centre Nacionalista Republicà, Centre Autonomista de Dependents del C. i de l'I., Unió Catalanista, Unió Nacionalista Radical, Setmanari «Renaixement», Associació Nacionalista Catalana, Ateneu Pi i Margall, Ateneu Nacionalista Republicà, a més d'una representació del Centre de Dependents de Sabadell, i els eximis patricis don Angel Guimerà, el president de l'Unió Catalanista Dr. Martí i Julià i el capdavanter del Nacionalisme Republicà don Pere Corominas han adquirit localitats, fent-se ja impossible a la comissió acudir a totes les demandes, puix resten ja poques localitats en venda.

L'idea d'aquestes vetllades és fortament confortable per a nosaltres, car té tendencia a pendre un increment grandiós, ja que l'idea primordial és popularitzar l'historia de Catalunya per medi d'aquestes vetllades teatrals, qual èxit és descomptat.

"Renaixement"

Aquest valent setmanari nacionalista prega a tots els seus amics que vulguen acompanyar-lo en l'acte de dipositar una corona al peu de l'estatua del darrer Conseller en cap En Rafel de Casanova, i en remebrança de la luctuosa data de l'onze de Setembre de 1714, se serveixin concórrer demà, dijous, a dos quarts de vuit del matí, a la redacció, Caçador, 4, primer, hora en la qual la Redacció corporativament anirà a dipositar la susdita ofrena.

Associació Nacionalista Catalana

El Consell Directiu d'aquesta patriòtica entitat convida a tots els seus consocis a l'acte de dipositar, demà dijous, una corona al peu del bronze remembrador de la luctuosa data de l'onze de Setembre de 1714.

La sortida del local social, Caçador, 4, primer, serà a dos quarts de 8 del matí.

"Casal Nacionalista Martinenc"

Aquesta entitat, volguent oferir homenatge als martres que en 1714 moriren en defensa de les llibertats de Catalunya, anirà demà dijous, dia 11, a dipositar una branca de pi a l'estatua de l'últim conseller en cap En Rafel de Casanova.

Essent molts els consocis que han manifestat el séu desig d'acompanyar a la comissió portadora de l'ofrena fins al peu de l'estatua, i en l'impossibilitat de poder-hi assistir per estar aquesta entitat composta en sa totalitat d'obrers, el Consell Directiu ha accordat que l'hora de sortida del casal sigui a dos quarts de set de la tarde, lo que's fa avinent a la comissió encarregada de rebre les ofrenes.

Avui dimecres, a les deu del vespre, en el C. N. R. del Districte VII (Rosal, 31, primer).

Gran miting

en commemoració de la luctuosa data del 11 de setembre de 1714, perduda de les llibertats de Catalunya, organitzat per la Joventut Germinal.

Hi parlaràn els senyors Layret, Ribera i Rovira, Gambús, Roig i Pruna, Casas Briz, Bertràn i Ballet i Sans Vaqué.

TEATRE APOL

Gran vetllada teatral per a demá, 11 de setembre, a les 9 del vespre, en remembrança de la luctuosa data de la pérdua de les nostres llibertats.

Primer. L'episodi dramàtic d'En JOSEP BURGAS:

JORDI ERIN

Segón. El grandiós quadre dramàtic, símbol del gloriós «Corpus de Sang»:

ELS SEGADORS DE POLONIA

Tercer. El monóleg del gran GUIMERA:

MESTRE OLAGUER

Quart. El quadre dramátic, temps há no representat, original d'En Manuel Rocamora:

¡VIA FORA LLADRES!

Valiosa cooperació de l'ORFEO NOVA CATALONIA. Amenitzarà la vetllada UNA COBLA DE SARDANES.

En aquesta Administració es despatxen butaques, al preu de 1'15 pessetes.

Assamblea Municipal de l'U. F. N. R

La Junta Municipal de l'U. F. N. R. convoca a tots els delegats de l'Assamblea Municipal a la reunió que tindrà lloc el diumenge dia 14 del corrent, a les dèu del mati, en el saló d'actes del C. N. R. de Barcelona (Pelai, 42, pral.)

Ordre del dia

Complimentar lo estatuit en l'article II del Reglament de l'Assamblea Municipal.
Recurs d'alçada interposat pel Centre d'U. F. N. R. del Dte. II.
Táctica electoral que ha d'accordar-se per a les vinents eleccions municipals.
Proposicions generals.

Barcelona, 1.r de Setembre de 1913.

El Secretari de l'A. M.
V. Alcrudo.

Arribada de tropes

Cap al Marroc?

A les cinc i quart de la tarde d'ahir, en un tren militar arribá de Vic el batalló de caçadors d'Alfons XII, comanat pel tinent coronell don Josep Hermide i el comandant don Carles Bosch i compost de 350 plaços.

Des de l'estació del Nord se dirigí el batalló al quarter de Sant Agustí, on menjaren el «rancho» les tropes, restant-hi allotjades dues companyíes; l'altra s'allotjá en el de Bonsucós i l'altra en el de Santa Madrona.

A tres quarts de quatre arribaren de Manresa 25 classes i individus de tropa del batalló de caçadors de Reus destinats als cossos expedicionaris, i a les sis ho efectuaren 90 dels regiments d'infantería d'Almansa i Luchana que, com els anteriors, deuen completar les plantilles dels batallons d'Alfons XII i Estella.

Les forces foren rebudes en les respectives estacions pel tinent coronell sargent major de la plaça don Gregorí Arnal i l'ajudant de la mateixa, el capitá don Jaume Bosch i el primer tinent don Enric Caballero.

A dos quarts de deu de la nit han arribat de Lleida els contingents dels regiments de infantería de Nabarra i Albuera.

Avui deuen arribar d'Olot també en un tren militar, el batalló de caçadors d'Estella i els contingents dels regiments d'infantería de Sant Quintí i d'Assia, de guarnició a Figueras i Girona, respectivament.

Lo de l'Art Fabril

Un document interessant

El nostre company Pere Casals ha rebut una lletra pregant-li la seva publicació. Com a prova d'imparcialitat la publiquem:

«Sr. D. Pere Casals.

Disitmgit senyor: Potser la desorientació que regna en el moviment obrer de les industries textils, que tant difícil fa la vostra tasca, no us ha permès fixar l'atenció en lo que vaig a indicar-vos.

No pot atribuir-se a lleugeresa dels obrers el «prèn i deixa» que fan de la feina en les fàbriques que s'obren. Jo soc coneixedor de lo que passa, per circumstancies que no puc indicar, i dec fer públic que lo a lo que van els patrons és a mixtificar la llei per a aprofitar-se d'unes miserables engrunes que poden ésser poma de discordia que mati per molt temps l'esperit d'associació de la classe obrera de l'art fabril.

Exemples: l'«España Industrial» fa treballar al séu personal 62 hores setmanals en lloc de 60 que corresponen, amb un augment de 3 i mig per cent que no és el que equival a la disminució d'hores que la llei marca. Vegi's si ho:

L'any té 365 dies. A deduir diumenges 52. Dies entre setmana 313. A deduir 19 festes que's feien, 19. Dies feiners, 294 dies, o siguin 294/6 igual 49 setmanes que a 64 hores que's treballaven fan 49 per 64 igual 3136 hores de treball anuals. Ara bé.

Si la llei marca 3,000 hores de treball anual la disminució d'hores és de 100 menys x; que's calcula així:

3136/3000 igual 100/x; x igual 95'6 i 100 menys 95'6 igual 4'4 %.

L'augment en els sòus deu ésser corresponent a la disminució d'hores segons la llei i per consegüent l'augment en els preus-fets deuría ésser de 4'4 % treballant 60 hores setmanals, o sigui 3000 hores l'any, comptant 13 festes de precepte. «La España Industrial», favorescuda per tantes regies visites, no contenta en rebaixar a 3'5 el 4'4 % que deu augmentar en els preus-fets dels séus obrers si treballen 60 hores en lloc de 64, els en fan treballar 62 setmanals amb perdua de 88 hores l'any segons veurem més endavant.

La casa Barló ha circulat entre el séu personal l'ordre de que's presentin a firmar una fórmula d'«avinença» amb l'ame-

CASA MARTÍ
REGALS: Joieria, Platería, Rellotgeria Objectes d'art, Máquines fotogràfiques, porcelanes, mobles, etc., etc., a preus sens competencia i de veritable ocasió. Estalvia temps diner tota persona que fà operacions en la mateixa. - Unica a Barna. St. Pau 23

naça de despatxar a les obreres que no la firmin. Heusaquí la fórmula:

Treball de 62 hores setmanals, augment de 3 1/2 per cent amb festes de precepte i tradicionals, o sigui 19 festes a l'any, o sigui lo mateix que fa «La España Industrial». Ja hem vist per aquesta darrera la rebaixa del preu fet. Veiem ara lo que's refereix a la setmana de 62 hores:

Dies de l'any 365. Diumenges 52. Dies entre setmana 313. Festes regonegudes per «España Industrial» i Batlló 19; o sigui 294 dividit per 6 igual 49 setmanes que multiplicades per 62 hores fan 3038 hores.

I ja se sab que amb arreglo a la llei (60 hores setmanals i 13 festes anuals) les hores de treball foren 3000.

Aquesta miseria de 38 hores anuals, que ja comprenem que resulta beneficiosa per a aquestes dugues cases, ja que burlant la llei les fan treballar i no les paguen, és motiu suficient per a indignar a l'obrer català que sent amb rabia que aquests «escamotetjos» li prenen quelcom que no pot comptar, amb escarni patent i la seva malahaurada ingenuitat.

A la casa Balet i Vendrell imposen per a la posta en marxa de la casa la setmana de 62 hores, cap augment en els «preus-fets» i que les teixidores que portaven dos telers fins ara en portin d'ara en endavant tres. Despedeixen el terç del personal i com és natural a totes les organitzadores de la vaga, que estàn indignadíssimes. Ademés, el personal que admeten no el pendràn encara tot d'un plegat...

Aquestes cases faltan a la llei i el senyor governador civil entretingut en atropellar a pacífics vianants, fa com que no se n'adona.

Això s'ha de dir. El nostre POBLE CATALA, tant generós, lleal i valent, calla i no deu callar. EL POBLE ha de dir a aquests afortunats fabricants les paraules que'ls calen. Crec formalment que la fadiga del treball fet, coratjós Casals, deu imposar-vos un cert repòs, però dieu-me: ¿no creieu convenient continuar la feina fins a deixar demostrat que l'estat d'inquietut que regna i que causa la ruina de l'industria textil catalana, és la burla que fan els patrons de la llei i no a la lleugeresa dels obrers?

Així ho esperem de vos.

No puc firmar la carta que us envio, emprò em poso a la disposició del diari per a tota mena de treballs que necessiti.

Soc vostre servidor.»

Les fàbriques que treballaren ahir

Ahir es reanusá'l treball en set fábriques, amb 1,490 obrers.

Entre aquestes hi figuren les dels senyors Batlló, Recolons i Portabella.

L'abandonaren en dues fábriques del carrer de la Riera, amb 249 obrers

En total, es treballá en 243 fábriques amb 22,658 obrers.

A l'Hospitalet es treballá en totes les fábriques.

Les fábriques de Barcelona que actualment resten tancades són 35.

De Mataró comunicaren que s'ha renusat el treball en una fábrica.

De Premiá de Mar comunicaren que també havien entrat al treball els obrers d'una fábrica que fins ara havia estat tancada.

Judicials

Ahir arribá de Valencia, custodiats per la policía, el Noi del Sucre i dos mes, reclamats pel jutjat especial de vagues.

Ingressaren desseguida a la Model.

—S'ha dit pel Palau de Justicia que potser serán sobreseides algunes de les causes incoades amb motiu dels incidents de la passada vaga fabril.

Al Govern civil

El governador en la visita d'ahir migdia digué que'l conflicte s'acabava per moments.

Al matí rebé la visita dels senyors Sedó i Calvet i d'altres fabricants, així com també la d'algunes comissions d'obrers tractant de les incidencies a que dona lloc l'implantació del R. D.

Els obrers que abandonaren el treball al matí i als quals ens referim en altre lloc ho feren per no avenir-se amb l'horari que'ls patrons proposaven.

Un d'aquests senyalava l'entrada al treball a dos quarts de sis i els obrers volien que comencés a les sis.

Es digué que'l president de la junta de «La Constancia» i altres membres de la directiva havien presentat la dimissió dels cárrecs.

Preguntat sobre aquesta noticia el governador digué que no'n sabía rés.

Un desaccord?

La Junta de «La Constancia», ens ha fet les següents manifestacions:

«Ahir es presentá a dita Junta un document, suscrit per 19 socis del Sindicat, qual text corié les següents peticions:

1.a L'expulsió del Sindicat, i del local a la vegada, de l'individu que sapigué obrar tan indignament ahir a la nit amb el company Joan Sendra, i de tots quants individus que desprecies l'organització, i és Lluis Mas.

2.a Esperem que la Junta directiva's dignará donar-nos contestació de sa línia de conducta a seguir, i al mateix objecte ho solicitem.»

(Segueixen 19 firmes.)

També'ns prega fem constar que:

«La Junta del Sindicat de l'Art Fabril, desautoritza com tetament als individus Lluis Mas i Amadeu Camprubí, presidents i comptador de la mateixa, a fi de que per cap entitat i societat obrera se'ls escolti referent a peticions de socorsos que poguessin fer.»

De Calella

Ahir matí a les nou obriren les fábriques per a reanusar el treball. El dia abans l'alcalde havia fet fer un pregó, anunciant que s'obririen, sense condicions.

El resultat no pogué ésser mes negatiu. En la major part de les fábriques no entraren mes que escassos obrers i obreres. Això en les fábriques grans; en les petites no entrá ningú.

Els obrers fusters, en senyal de protesta per la conducta de l'alcalde i dels patrons, han secundat el paro. També han fet pública la seva protesta els paletes.

Successos

En l'estació de Sans li caigué damunt una vagoneta a Modest Blasi Alujas, de 45 anys, i resultà amb l'amputació del dit gros del peu dret.

Li curaren en el dispensari d'aquell barri.

—El nen Josep Concepción Bové, habitant en el carrer —de Santa Catarina, número 55, primer, caigué des de la galería a un pati i es fracturá el musle esquerre.

Fou auxiliat en el dispensari de Sans.

El tancament de les botigues a les vuit del vespre

Un manifest dels dependents

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Industria, ha publicat el següent manifest:

A L'OPINIO BARCELONINA:

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Industria enten complir un deure inexcusable al dirigir-se a l'opinió pública que l'ha encoratiat sempre amb la seva simpatía, per a explicar la seva actitut en la qüestió del tancament de les botigues a les vuit en punt del vespre, millora que amb tant braó i amb tanta justicia defensa la dependencia comercial barcelonina.

Volem dir, ans que rés, que no ens acusa la nostra conciencia d'haver comés cap acte en detriment de l'historia de seny, de cultura i d'amor a Barcelona que constitueix el més preuat tresor moral d'aquet Centre. Per això rebutjem les acusacions que algú, sense representació ni solvencia davant de la ciutat s'ha atrevit a fer-nos, demostrant una ignorancia completa no sols de la vida d'aquesta entitat, sinó fins de la gestació de l'assumpte que fa dies té interessada a la opinió pública de Barcelona.

Mes de quatre mesos fa'a, el primer de setembre darrer, quan s'inicià la reforma, que la Secció de Relació i Treball d'aquest Centre, a la qual, per nostra organització interior correspón l'assumpte, venia treballant incansablement en la preparació de la reforma i en obtenir dels amos d'establiments comercials del casc antic de Barcelona (pel qual s'ha començat), l'assentiment a la mateixa. Comissions de dependents nomenades per a cada carrer en reunions quasi diaries tingudes en nostre estuge i aussiliades per la Junta de l'esmentada Secció, s'encarregaren de obtenir dita adhesió, amb tant feliç resultat, que afirmen re otament que a l'arribar la data senyalada per a l'implantació de la reforma, comptava la Secció de Relació i Treball d'aquest Centre amb l'adhesió a aquella, de un 85 per 100 dels susdits grupes d'establiments comercials de l'interior de la ciutat, inclós la d'algú que després s'ha atrevit a dir en públic document, que sols per nosaltres havia sigut determinada la reforma. A la disposició de tothom tenim la documentació que justifica aquestes manifestacions nostres. Es cert que alguns dels patrons als quals se sol·licitá la llur firma en els documents de compromís d'acceptació que se'ls hi presentá per les susdites comissions tot i manifestant donar son assentiment de paraula, per característica resistencia a comprometre's mitjançant llur firma, posar aquesta en els esmentats documents, però el fet de la seva acceptació verbal, consignada en les nostres relacions d'establiments, per cap persona seriosa podrá ésser desmentit.

Altre fet que demostra les nostres afirmacions és el de l'abundós nombre de cases que acceptaren posar en sos aparadors uns cartells avisant a llur clientela i al públic en general, l'acceptació per elles de la reforma. Del miler dels esmentats cartells que férem imprimir no arribaven a un centenar els que en primer de setembre ens faltaven per a repartir.

Per això, en vista de l'excel·lent resultat de la campanya de preparació, tingué a gran honor la Junta de la Secció de Relació i Treball d'aquest Centre adreçar en 30 d'agost passat (com particularment ho havía ja fet anteriorment a molts d'ells) una lletra oberta de remerciament als senyors queíes d'establiments comercials, que fou publicada per la majoría dels diaris locals. Expressàvem en dita lletra la plena confiança que teníem en l'èxit de la millora sol·licitada, fundant-nos precisament en els bons resultats dels treballs de preparació de la mateixa i havui en vista de la realitat ens hi refermem, car aquella ens ha demostrat que no sols el públic ha vist amb simpatía l'implantació de la reforma, sinó que és l'immensa majoría de patrons la que l'ha acceptada amb voluntat.

Naturalment que se'ns feien perfectament comprensibles les dificultats de l'innovació en els primers dies, dificultats provinentes sobre tot, de la pèssima anacrònica organització interior del treball en la majoría dels comerços de Barcelona. Però sobre la seva segura i definitiva implantació, no en teníem ni en tenim cap dubte, perquè respòn no sols a una demanda d'evident justicia per part de la dependencia, sinó també a una altament convenient i indispensable reforma de les nostres costums ciutadanes, que necessiten d'una major disciplina i severitat.

Deplorem sincerament — i qui cregui lo contrari, esperit mecquí será, incapaç de conèixer i compendre l'obra que ve realitzant aquest Centre, obra que no necessitem ponderar en immodestes paraules perquè abastament coneguda de Barcelona i de Catalunya, és — els tristos incidents a que ha donat lloc l'implantació de la reforma, incidents que afirmen novament, com repetides voltes hem manifestat ja davant de l'autoritat civil de Barcelona, que al poc tacte dels encarregats de vetllar per l'ordre públic han sigut deguts principalment.

De no haver sigut l'injustificada i censurable escomesa amb que'ls agents de la policía governativa tractaren als dependents de comerç i als delegats d'aquest Centre que amb tota correcció el dilluns, primer dia de l'implantació de la reforma, recorríen els establiments dels carrers de l'interior de la ciutat, a invitar a sos amos al tancament, no s'haurien produit els deplorables successos del dimarts i el dimecres, fruit exclusiu de l'excitació del públic, no sols dels dependents, pels atropells de la policía i també per l'actitut més que incorrecta, ofensiva, amb que alguns amos, molt pocs afortunadament, tractaren als que amb tota correcció i mesurades formes — tal com correspòn a la cultura del nostre estament — els visitaven demandant-los que secundessin lo establert per l'immensa majoría de sos companys.

Aquestes son les explicacions que devíem al poble de Barcelona i que gustosament donem, amb el nostre desig de no desmerèixer mai de la seva simpatía que sempre ens ha encoratjat en la nostra lasca. Davant d'ell afirmem una volta més que aquest Centre, col·lectivament, ni sos membres, individualment, tenen cap responsabilitat en els fets que deplorem més que ningú perquè el nostre interès capdal és servar la bona tradició de seny i d'amor a Barcelona, que és nostre preuat patrimoni; davant d'ell afirmem que'ns llancàrem a l'implantació de la reforma comptant amb l'assentiment previ — després confirmat — de l'immensa majoría de queíes d'establiments comercials; davant d'ell consignem que seguirem en la nostra conducta, que ningú, sens pecar d'injust, pot censurar, en pro d'una reforma que sostenim que no sols és beneficiosa per a la dependencia, sinó que per això res perjudica als interessos del públic ni dels patrons, essent com es el nostre objecte fer-la general.

Sí, com el senyor governador civil ha indicat, se fa precís un acord entre determinats patrons i les associacions de dependents, per la nostra part no es trobaràn obstacles. Amb llegítim orgull podem dir-ho: tothom sab on ens ha de trobar; el nostre estatge és prou conegut i està amplament obert a tots els que vulguin fer-nos l'honor de la llur visita. Desgraciadament no podem dir lo mateix d'alguns que van a ploricar pel Palau del representant del Poder Central i atiar-lo contra un estament qual cultura i esperit de ciutadanía són infinitament superiors als llurs. Perquè, ho volem fer remarcar per a millor coneixement de l'opinió, a la qual ens dirigim. Precisament en el plet actual se dóna el curiós cas de que són els humils, els que supliquen, els que tenen davant de la ciutat una solvencia moral i fins podríem dir material, de les quals en canvi, els pregats, els aparentment superiors, els intransigents, en careixen. Ben conegudes de tota la ciutat i de tota Catalunya són les nostres organitzacions, la llur obra, orientació i importancia.

En canvi, contra nosaltres no hi veiem pas cap organització patronal forta, responsable, ben orientada, no hi veiem pas a la classe patronal que en sa major part ha reconegut la justicia de nostra demanda i a la qual remerciem amb tota efusió l'haver implantat la millora per nosaltres tant desitjada i mantenirla amb convicció. Contra nosaltres no hi trovem mes que unes quantes associacions usurpadores de la denominació de gremis que no representen mes que a una ínfima minoría de patrons calculadors de tot texte legal que beneficii la vida de treball de la dependencia, constituídes per individus tal volta classificats indegudament per a defugir responsabilitats contributives...

Donos be: entre aquests i nosaltres tenim la seguretat de que'l poble de Barcelona sabrá judicar. Nosaltres, tranquilament, confiadament, esperem el seu fallo.

Pel Centre Autonomista de Dependents. El President, Josep Puig i Esteve. El Secretari gral, Rafael Pons.

Visita al governador

Anit a les vuit els síndics dels gremis i la Unió Gremial, en nombre d'uns 130 individus, estigueren a visitar al senyor Francos, protestant de l'actitut dels dependents.

Digueren que ells estàn dintre la llei al tenir obert, i que les comissions que'ls visiten, en lloc de guardar una actitut correcta, moltes vegades usen de formes violentes i que per això es veuen obligats a tancar. Digueren també que ells estàn disposats a concedir millores als seus dependents, però no poden tancar a les 8.

Prometeren enviar-li unes conclusions sobre una reunió que havien celebrat.

Al Foment de la Sabatería hi tindrá lloc a les deu d'aquest vespre una reunió d'industrials sabaters per a tractar del tancament a les vuit.

La mateixa entitat fa constar que si per part d'aquells industrials s'ha accedit a tancar a les vuit, és per a evitar les consqüencies que una negativa podría ocasionar-los.

A l'Unió Gremial

Ahir tingué lloc a l'Unió Gremial una reunió d'industrials afectats per la pretensió dels dependents de tancar a les vuit.

Heusaquí els accords presos:

«Llevar al señor Gobernador civil las siguientes conclusiones:

1.ª Conferir la representación de la clase patronal de los industriales detallistas de esta ciudad a la Junta Directiva de esta Unión Gremial para que con amplias facultades resuelvan la cuestión del cierre de establecimientos.

2.ª Declarar el derecho indiscutible de todos los industriales a tener abiertos sus establecimientos en las horas que cada uno estime conveniente a sus intereses.

3.ª Protestar de los atropellos cometidos por la dependencia.

4.ª Acudir al Gobierno civil a hacer patentes tales acuerdos sin perjuicio de adoptar aquellas resoluciones que las circunstancias aconsejen en su lugar y tiempo, según sea el criterio del representante del Gobierno.»

Seguidament s'aixecà la sessió, citantse els reunits per a trobar-se immediatament en el Govern civil a l'objecte d'entregar al governador les conclusions aprovades.

Els reunits foren rebuts immediatament pel senyor governador, en presencia del qual don Josep Sitjes Comas feu entrega de les conclusions abans esmentades i exposà a la primera autoritat de la provincia la confiança que tenien els gremis de que en lo successiu no ocorrerien nous atropells d'industrials i que serien respectats els drets de tots no permetent coaccions ni pedrades. El senyor Francos Rodríguez manifestà que procuraria per tots els medis de que no's pertorbés l'ordre i empararía com és de justicia els establiments.

De l'Ajuntament

Objectes trobats

Relació dels objectes trobats i dipositats a la Majordomía de l'Ajuntament:

Varies claus i clauetes; una bossa de pell per a senyora, contenint una postal, una targeta, un llàpiç i metàlic; altra bossa de pell per a senyora, contenint tres mocadors de fil per a butxaca, una targeta a nom de María Gené, altra a nom de Salvador Agustí i una quantitat en metàlic, i un bitllet del Banc d'Espanya.

Diverses

L'alcalde ha firmat l'escriptura d'arrendament d'un kiosc de segona classe, situat a la Rambla del Triomf.

—L'Ateneu Pi i Margall ha demanat una quantitat per a premis als deixebles de les seves escoles.

—El Patronat de l'Institut Català de Sordsmuts ha demanat una subvenció de 3,000 pessetes compromotent-se a tenir 5 interns designats per l'Ajuntament.

—«La Primavera» ha demanat una subvenció per a un certamen aucellístic.

De Política

Notes i comentaris

El senyor Sostres, malalt

Se troba malalt d'algún cuidado l'exalcalde i actual vice-president de la Diputació don Joaquim Sostres Rey.

Li desitgem una bona millora.

A Borges Blanques

Sembla que en aquesta població es pot tionar per segura l'unió de tots els partits polítics per a constituir l'Ajuntament segons l'art. 29.

Es reservarien tres llocs els carlins, dos els republicans i un els lliberals dinàstics.

Els radicals

En l'Ateneu de Concentració Radical del districte VI, se celerarà avui, a les 10, de la nit, la tercera sessió de controversia lliure, en la qual el propagandista radical Joan Mujal presentarà a discussió el tema «Necessitat de que l'obrer actúi políticament».

Els somatents catalans

Segons datos de la revista reglamentaria anual formen aquest institut, 43,010 persones: a la provincia de Barcelona, 17,234; a la de Tarragona, 4,761, i a la de Lleida, 11,598.

Les persones que formen el Somatent tenen en conjunt 43,646 armes de foc: 240 pistoles, 1,278 revòlvers, 339 carrabines Winchester, 163 Mausers, 5,909 Remingtons, 433 d'altres sistemes, 19,882 escopetes de retro-càrrega i 15,402 escopetes de pistó.

INFORMACIO DE BARCELONA

En el sorteig verificat el darrer dijous en el Turó Park, sortiren premiats els següents números: 84,389, 442 i 143. Dels séus posseidors sols se presentà a recullir el premi donya Concepció Pés, que era posseidora del número 143. Se prega als demés senyors que hagin obtingut premi que passin a recullir-lo ben aviat.

Demà es verificará un nou sorteig constituint els premis boniques joguines.

Aquesta nit, de nou a dotze, la banda del regiment de Vergara, executará al Paralel, cantonada al carrer de Sant Pau, el següent programa:

«Barcelona», pas doble, Casanovas.
«Caballería ligera», obertura, Suppé.
«La reina mora», fantasía, Serrano.
«La Noche», fantasía descriptiva, Roggiero.
«Serenatas y conciertos», potpurri, Gutiérrez.
«Reina Victoria», gavota, F. Xalabardé.
«Un saludo a Canalejas», pas doble, Lopé.

-SERAN dies de gracia en els magatzems EL BARATO el 12 i el 13 del corrent

En les Escoles del Districte II (Mercaders, 40, principal), hi queda oberta la matrícula per a les classes de dia i de nit de Teoría i Pràctica de teixits, Dibuix lineal i artístic, Elemental per a adultes, Càlcul mercantil i Teneduría de llibres.

Les hores de despatx són de nou a dotze i de tres a sis, en la Secretaría de les referides Escoles.

El divendres vinent, dia 12 del corrent, el doctor Serrallach tornará a encarregar-se de la seva clínica i visita particular.

—CAMISERIA SANS, BOQUERIA, 32. Especialitat en camises a mida.

L'Institut de Barcelona per a la Segona Ensenyança de la Dòna farà una excursió a l'Observatori Fabra, en un dels dies de la setmana vinenta, havent obtingut rebaixes en el preu del funicular de l'empresa del Tibidabo.

La conferencia anirá a càrrec de l'intel·ligent astrónom don Josep Comas Solà.

Les senyores i senyoretes que desitgin realitzar aquesta excursió, deuràn passar a inscriure's a l'Institut General i Tècnic els dies 11, 12 i 13 de l'actual, de cinc a sis de la tarde.

—Un àpat abundant es digereix sense dificultat amb una cullerada d'Elixir Estomacal de Saiz de Carlos, que no sols evita els trastorns de les males digestions, obrant com preventiu i impedint que l'estómac emmalalteixi, sinó que normalitza les seves funcions, si està malalt, i cura además.

En virtut de lo disposat en l'article 63 del Reglament del 6 d'agost de 1907, s'obre la matrícula oficial en l'Escola de Enginyers Industrials de Barcelona, per al curs de 1913 a 1914, de les ensenyances que corresponen a la carrera d'Enginyer Industrial, podent fer l'inscripció a la Secretaría de la mateixa des del dia 16 del corrent fins al 30, ambdós inclusiu.

Amb motiu de la festa major de la barriada de Sant Martí de Provensals, que tindrà lloc durant els dies 13, 14, 15 i 16 del corrent, l'Ateneu Democràtic Regionalista de la mateixa barriada ha confeccionat un lluit programa de festes, figurant-hi, entre altres actes, luxosos balls de societat; un gran concert vocal i instrumental i una escullida audició de sardanes que's celebrará el dia 13, a la nit, anant a càrrec de l'aplaudida cobla «La Principal Barcelonina».

Butlleti meteorológic

Dia 9 de setembre

DEMATI	
Barómetre al nivell del mar	762'70
Temperatura a la sombra	22'1
Direcció del vent	N. E.
Humitat	72
TARDE	
Barómetre al nivell del mar	762'00
Temperatura a la sombra	23'2
Direcció del vent	N. E.
Humitat	64

Per què la lámpara "Egmar„ és mes barata essent reconeguda en el món técnic com la millor.

Amb l'aplicació cada dia major de la Làmpara de filament metàlic estirat, interessa saber al públic per què la Làmpara «EGMAR» a pesar d'ésser regoneguda com la millor del món, es ven a un preu favorable.

En l'Industria Elèctrica existeixen interessos oposats, unes Fàbriques no fan més que Làmpares i tenen que buscar en elles tota sa utilitat, mentres l'A. E. G. constructora de la Làmpara «EGMAR» té l'interès de facilitar-les a les Centrals Elèctriques i al públic les Làmpares a un preu raonable, per les següents raons interessants.

L'A. E. G. és avui amb son capital de més de 400 mil·lions de marcs, la Fábrica més important del món en maquinaria i material elèctric, i cedint ses Làmpares a un preu més econòmic, busca el foment de l'electricitat en general, per a obrir un mercat ampli a sos múltiples i importants productes elèctrics que's construeixen en les seves Fàbriques, les quals ocupen 75,000 obrers.

Pels principals Instituts del món s'ha provat que la Làmpara «EGMAR» és avui la millor Làmpara, supera a totes les demés per sa llarga duració i major blancor de llum, oferint al consumidor la major economía de fluid.

La producció de les Fàbriques de Làmpares de Berlín i Nova York dobla a qualsevol altra marca, prova evident de la preferencia que'l públic dispensa a les mateixes.

Per principi la «EGMAR» no emplea anuncis pomposos que necessiten altres per a atraure's al públic, sinó que s'até als fets i es propaga cada dia més per ses condicions incomparables.

Recomanem particularment a nostres lectors comparin en la pràctica la «EGMAR» i es convenceràn de la seva superioritat absoluta, estalviant-se en lo successiu molt diner i evitant-se disgustos.

Butlleti del Treball

ASSAMBLEA DE CONSTRUCTORS DE BASCULES

En el seu domicili social han celebrat una assamblea els obrers en caixes de caudals i báscules.

La reunió ha tingut per objecte donar compte del curs de la vaga que sostenen els de l'ofici.

Entenen els obrers que per els representa un triomf que'ls patrons hagin obert els seus tallers i no hi hagi anat un sol obrer.

Han accordat persistir en la vaga.

PER A LES ASSOCIACIONS PATRONALS I OBRERES

En la primera quinzena del present mes, els Boletins Oficials Provincials publicarán les llistes de les associacions patronals, obreres i mixtes, excloses del registre d'Associacions de l'Institut de Reformes Socials per qualsevol defecte de constitució trobada en les mateixes al comprovar-les amb els datos dels registres dels governs civils. Les associacions compreses en aquestes llistes de exclusió que's creguin perjudicades podrán reclamar davant l'Institut de Reformes Socials, en la segona quinzena del corrent setembre, segons lo disposat en el número 3 de la reial ordre de 5 de maig d'aquest any.

ELS SABATERS

En el Centre Radical del carrer de Ponent, es varen reunir els obrers sabaters per a tractar del curs de la seva vaga, presidint el company Sau.

Aquest convidá als individus de la comissió de vaga a exposar els treballs portats a cab en pro de la classe.

El company Fiol feu una relació del conflicte dient que entre'ls patrons regna l'esperit d'intranzigencia i que era precís enfortir-se, per a aconseguir el triomf.

Se proposá que's visités als obrers d'algunes fábriques demanant que secundessin el movíment.

La reunió va acabar sense registrar-se cap incident.

L'excursió de l'Ateneu Enciclopèdic Popular

Visitant la Costa Brava

La sortida

L'hermosa excursió per la nostra imponderable Costa Brava ha sigut un nou i indiscutible acert i un regonegut èxit de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, que, per lo vist, no's volgué donar encara per satisfet amb el que aconseguí quan la darrera expedició a Ibiça.

I com que'l viatge per la costa brava de Catalunya, era altament sugestiu i es podía fer en condicions en extrem econòmiques, no'ns causà cap sorpresa quan a l'arribar al «Vicente Salinas» a primeres hores de la matinada del diumenge, el vegérem invadit per un gran nombre de excursionistes, que no baixarien de tres cents cinquanta, entre'ls quals hi havía moltes distingides senyores i gentils senyoretes.

En aquells moments plovía a estones, lo que feu que alguns pessimistes—que mai en falten—auguressin una penosa travessia. I a fè que s'equivocaren!

A un quart de cinc sortiem del nostre port, i a la poca estona tots els expedicionaris s'havien acomodat pels diferents llocs del vaixell a l'objecte de poder descansar un parell o tres d'hores, en espera de que's fes de dia. I qui fent ús de sacs de palla, qui de cadires i qui reposant damunt dels bancs, el cas és que ningú deixà d'acomodar-se amb més o menys comoditat.

Als periodistes se'ns reservaren cambres de primera classe, deferencia que agraírem moltíssima la comissió organitzadora. Per «La Publicidad» venía En Gaudier i per «La Tribuna» En Ghiloni. També hi havía el fotógraf de «La Actualidad» senyor Vehil, que en tot el viatge no parà d'impressionar placas.

Saludem a En Granada, president de la Secció d'Excursions de l'A. E. P. i no sab com fer-ho per a que'ls representants de la premsa fem el viatge amb les majors comoditats possibles. Grans mercès.

I, nosaltres, anem al camarot amb l'intent de descansar; però els nostres propòsits s'estrellen davant del bullici que regna a bordo. Tothom conversa, riu i alguns canten alegrament. La qüestió és passar el viatge de la millor manera possible.

Navigant a una milla de la costa

A les sis del matí pujàrem a coberta i el bon humor encara imperava. No n'hi havía per menys, puix el vaixell no feia el més petit balanceig i semblava talment que navigués per una bassa d'oli.

Al passar per davant de Mataró, el sol començava a sortir i no cal dir que tots els turistes volgueren contemplar aquest important espectacle de la Natura.

Quan el sol fou alt, els excursionistes començaren a esmorzar i com que eren molts els que no portaven provisions, la cuina del «Vicente Salinas» se vegé poc menys que assaltada i el cuiner no s'entenía de feina...

El conegut poeta festiu, Asmarats, junt amb uns amics, ven a cinc cèntims unes fulles amb uns versos humorístics dedicats a la costa brava i fa negoci.

I el vaixell va fent sa via... Caldetes, Arenys, Sant Pol, Calella, Malgrat... i el pas per la bella costa llevantina va seguit d'adjectius d'admiració davant l'hermós espectacle que's contempla des del mar i ningú es cansa de ponderar el bell panorama que formen la serralada de altes muntanyes al peu de les quals hi descansen les blanques i pintoresques poblacions del litoral. Quins paissatges més hermosos els de la nostra Catalunya, els quals podem admirar perfectament, car el navili navega a menys d'una milla de la costa.

A un quart de nou del matí ens trobem davant de Blanes i una ramada de dofins, amb velocitat vertiginosa, rodegen el nostre vaixell i l'acompanyen una bella estona; és un espectacle inesperat que atrau la curiositat de tots els passatgers.

Als pocs moments doblem el cab de Tossa i els elogis al bell i soperb panorama se multipliquen. I als pocs moments ovirem Palamós i així que hem passat per davant de l'esmentat cab, divisem Sant Feliu de Guixols, que no havíem pogut veure abans degut als accidents de la costa.

...I els turistes comencen a preparar-se per a desembarcar. Tothom està alegre i content, puix la bona mar no'ns ha deixat durant la travessía i ni un sol excursionista ha sentit els efectes del més lleuger mareig.

A Sant Feliu de Guixols

A dos quarts de dèu entrem al port i a la poca estona atraquem. A les deu en punt, se procedeix al desembarc. Al moll hi ha molta gent que'ns espera, entre la qual destaca el color verd de la bandera del grupu esperantista. Hi ha aplaudiments i visques.

Al tocar terra saludem als nostres distingits amics i ferms correligionaris, l'alcalde de Sant Feliu don Narcís Duràn i el diputat provincial senyor Irla Bosch, els quals m'encarreguen tot seguit una encaixada per a tots els companys d'EL POBLE CATALA. Mercès.

Seguidament anem a la població. Amb tot i ésser a l'hora del sol es sent una fresca agradabilíssima.

Al Passeig de Mar toquen sardanes contínues, puix així que acaba una cobla situada davant del Cassino Guixolenc, comença una altra cobla que's troba davant de «La Constancia».

Saludem al president del Centre de Unió Federal Nacionalista Republicana, En Josep Vidal i Serra, i a diverses famílies barceloneses conegudes que estiuegen a Sant Feliu.

Al cap de Creus

A la una ens en anem a dinar, distribuint-se els excursionistes per les diverses fondes de la població.

Després, l'alcalde, els senyors Irla, Vidal i altres personalitats i amics ens acompanyen al lloc denominat Sant Pol, on admirem un magnific paratge.

A les 6 hi torna a haver audició de sardanes en honor dels barcelonins. El passeig de Mar ofereix l'aspecte d'una gran capital europea, puix a la seva bellesa natural i a la seva grandiositat s'ha de afegir la concorrencia que hi ha fet cap, que era realment enorme, tant és així que amb penes i treballs s'hi podía donar un pas. Hi havía tot Sant Feliu.

Després de sopar es varen tornar a tocar sardanes per les dues mateixes cobles, i el grandiós passeig tornava a veure's plè de gom a gom, estant esplèndidament per l'electricitat.

Pot ben dir-se que'l diumenge se va netre a Sant Feliu de Guixols un veritable homenatge a la nostra hermosa dança nacional.

L'alcalde senyor Duràn, que no ens abandonà en tot el dia, va obsequiar als de la Comissió i premsa, amb un ben servit refresc en el gran i popular café del qual és propietari.

A la una de la nit abandonem Sant Feliu de Guixols per a dirigir-nos al cab de Creus.

A la poca estona tothom descansava.

A punta d'auba som al cab de Creus i els excursionistes, dominats més pel desig d'admirar la nostra Costa Brava, que vençuts pel cansanci i la fadiga, pugen dalt de coberta i resten embadalits davant de aquell indescripdible panorama. I mentres tant, el «Vicente Salinas», vira en direcció a Palamós.

Passem per Cadaqués, cab de Norfeu, i a l'ésser al Golf de Roses, el capità del vaixell don Antoni Castellà, sempre tant atent i amable, ordena que'l seguim costejant lo qual no cal dir si agrahí pels expedicionaris.

Arribada a Palamós

El pas per les accidentades illes Medes és també objecte de la curiositat i de la admiració nostres. A dos quarts de nou,

som davant de Palafrugell; a la poca estona passem a tocar el cab de Sant Sebastià i seguidament ovirem l'esplèndida badia de Palamós, en qual port entrem a les deu o sigui una hora abans de la fixada, i malgrat això al moll hi ha una gran gentada que ens reb amb grans aplaudiments i aixordadors visques.

La travessía que ha durat nou hores, ha sigut també felicíssima.

Al desembarcar saludem al secretari de l'Ajuntament don Conrad Tauler qui porta la representació de l'alcalde, el vice-president del «Palamós Foot-ball Club» senyor Colombo, que'ns encarrega una cordial salutació per als companys que redacten la «Plana Deportiva», el president del Centre Federal, nostre correligionari Sebastià Bofill, el senyor Servià Castells, de la Societat Choral «Progrés»; els senyors S. Plaja, del «Centre Econòmic»; Ponjuàn, del Cassino «Nova Unió»; Camós, del «Cassino del Port»; Morera, de la «Cooperativa La Equitativa»; el jove i entusiasta nacionalista En Octavi Ribas i els periodistes de la localitat senyors Jové Riva i Puiggarí.

Seguidament els excursionistes visitem la població i som per tot arreu afectuosament atesos.

Se visità la gran fàbrica de taps de suro d'En Muntaner, la Casa de la Vila, magnífic i nou edifici, donació del benfactor de Palamós, l'escultor Mauri Vilar, i la cooperativa «La Equitativa» que té un gro ainual de prop de cent huitanta mil duros, xifra que demostra la seva esplèndida organització i importancia.

El "Geroglific" i la "Platja Fosca"

Després, els uns anaren a dinar, distribuint-se per les diverses fondes i els de la Comissió de l'Ateneu Enciclopèdic Popular invitaren als periodistes al pintoresc i esplèndid hotel del «Geroglífic» construit al peu de la platja «La Fosca» un dels llocs més hermosos, atractius i agradables de Catalunya. L'establiment és de recent construcció i reuneix excel·lents condicions de «confort». La conducta del seu entusiasta propietari don Remi Tauler, deurien imitar-la molts dels amos dels balnearis de Catalunya.

El dinar fou esplèndidament servit, acompanyant-nos a taula el susdit senyor Tauler, rodejat dels seus distingits fills Remi i Pere, tots els quals colmaren de atencions i obsequis als seus hostes.

No cal dir si tothom sortí satisfet del célebre «Geroglífic» que's troba a un quart de Palamós. El senyor Tauler ens regalà un plat amb inscripcions geroglífiques que, a l'igual que les que hi han a les parets de l'establiment són de caràcter humorístic.

Quan arribàrem al moll faltaven cinc minuts per a la sortida i quatre excursionistes, entre ells el company de «La Publicidad», arribaren tard, quedant-se a terra.

Ens acomiadà tot Palamós. Més de cinc mil persones ens tributaren al marxar una continuada serie d'ovacions i visques a Palamós, a Barcelona i a Catalunya, un darrera l'altre.

Arribada a Barcelona

Als pocs minuts d'abandonar el port, la fosca ens privà d'admirar més el bell panorama. No obstant, les poblacions de la costa, enllumenades, produfen al contemplar-les des del mar una fantàstica impressió.

Tots els excursionistes, davant de les atencions de que fórem objecte per part del digne i expert capità del vapor «Vicente Salinas», fill d'una de les poblacions de la costa catalana, sotscrigueren un missatge d'agriment que fou entregat al propi senyor Castellà, abans d'arribar a Barcelona, que fou a les dotze tocades, després d'una bona travessia. El capità agraí moltíssim l'obsequi.

No cal dir que tothom tornà contentíssim, ponderant l'organització de l'A. E. P. i l'accord de l'Ajuntament de Barcelona subvencionant la popular i instructiva excursió, fent alhora sincers vots per a que a l'estiu pròxim, puguin repetir-se aquests viatges i el mar se'ns porti tant cavaller com aquesta vegada, puix de no haver sigut així l'historia excursionista de l'A. E. P. no podría registrar una expedició que per tots conceptes no ha pogut ésser més agradable, divertida i ben organitzada, de lo qual pot estar-ne ben satisfet el president de la Secció d'Excursions, senyor Granada, que estigué sempre deferentíssim amb tots.

I, fins la pròxima, que sigui ben prompte.

E. DUCH SALVAT.

Notes de Sport

Natació

Un nou festival internacional organitza per al próxim diumenge, dia 14, el Club de Natació «Barcelona».

Aquesta vegada ens visitará un notable primer equip del «Hercule» de Mónaco, el vencedor de nostre equip per 4 gols a 1 en el Concurs internacional celebrat el mes passat.

Després del festival organitzat amb els campions belgues, nostre públic tindrá una nova ocasió d'admirar notables nadadors i jugadors de Water Polo.

La reunió que tindrá lloc a dos quarts de quatre de la tarde en el local social, platja de Sant Sebastià, se compondrá a més del match internacional de Water Polo, una cursa infantil i la prova de la «Copa María» a disputar-se sobre una distancia de 60 metres (velocitat) i 1,000 metres (mig fons).

Aquesta cursa agrupará a nostres millors nadadors, i entre ells a l'actual detentor Joaquim Cuadrada, qui tindrá de lluitar bravament per a conquestar de nou el trofeu i guardar en possessió definitiva del mateix.

Per a donar major atractiu a la reunió, seguidament prendrán part els nadadors de Mónaco a la Copa María, peró será fora de concurs.

Foot-ball

Diumenge vinent, el primer team de l'Avenç anirá a Sabadell on ha de jugar un partit amistós amb el primer del Centre de Sports d'aquella ciutat.

Donada la valúa i igualtat de forces de ambdós equips contrincants és d'esperar que el partit revestirá tots els caràcters de sonat.

—Diumenge passat jugaren a Sans els primers teams del T. B. H. i del Gladiator un partit d'entrenament.

Aquest match era esperat amb gran interés entre'ls aficionats de Sans, per qual motiu el terreny del Gladiator es vegé ben prompte plé a vessar.

El match, en la primera part fou en extrem interessant logrant marcar-se per ambdues parts un gual.

Amb aquest mateix resultat semblava haguda acabat el partit quant mancaren uns 15 minuts per a complir-se el temps reglamentari, sobrevingué un lamentable accident entre dos jugadors dels dos bándols havent-se hagut de sorpendre's el partit a causa de l'escándol que s'armá.

—Dilluns a la tarde tingué lloc, en el camp del F. C. Sarriá, un partit entre un equip de jugadors dels segón i tercer «team» d'aquest Club i el primer «team» infantil del «Numancia».

Després d'una lluita bastant interessant guanyá l'infantil del «Numancia» per un «goal» a zero.

L'equip vencedor estava format pels següents jugadors:

Miralles, Ribé, F. Platé, F. Alcalde, Bayou, Estrany, Multre, Durán, Fernández, Garreta i Riera.

—Diumenge passat tingué lloc en el camp del Centre de Sports, de Sabadell, l'anunciat partit amistós, entre'ls primers equips del «Sabadell» i del «Terrassa».

Aquest match no tingué l'importancia que els sabadellencs ens esperavem, car s'havia dit que'l «Terrassa» es presentaría reforçat, havent resultat tot lo contrari. Nosaltres aprovárem aquesta decisió, no volguent imitar al segon team del mateix club el diumenge anterior.

Aquest match no tingué l'interés esperat, car sempre es posá de relleu la superioritat del «Sabadell».

La sortida fou pel «Sabadell»; els terrassencs seguidament atacaren amb una empenta extraordinaria logrant dominar hasta'n estona als seus contraris, sort que'l defensa senyor Casas, amb una passada que feu als davanters, aquests s'apoderaren de la pilota i gracies a l'estrem senyor Cabané, en Monistrol entrá amb el pit, el primer goal. Allavors fou un dominí complert per als sabadellencs, arribant-se al descans que'l «Sabadell» ja s'havía apuntat dos gouls mes a son favor, un entrat amtbé per En Monistrol i l'altre per En Cabané amb un «corner».

Comença la segona part, i el «Terrassa» semblia que ja perdi els ánims, doncs, als pocs minuts En Monistrol torná a fer un altre goal. Allavors el partit ja comença a perdre l'importancia, doncs, la diferencia del resultat, fa que'l públic perdi l'interés.

I sense que'l «Terrassa» fes res mes de bó, t apuntant-se el «Sabadell» tres goals mes, dos d'ells entrats per En Moix i En Carlets respectivament i s'acabá el partit amb el resultat de 7 a 0 a favor del «Sabadell F. C.»

Del «Terrassa» va jugar molt bé En Font, els demés tots estigueren a la mateixa altura, el porter entre'l poc ajudat que estava i amb la falta d'ánim amb que jugava tingué bastant la culpa d'aquest resultat.

Els millors del «Sabadell» foren sens dupte En Monistrol i En Cabané que amb les seves jugades feren la delicia del públic havent estat molt ben ajudats pels demés companys, molt en particular pels tres mitjos Dalmau, Comas i Aragay, qui en tots els moments barraren el pas als seus contraris.

Al «Atlétic» tingué lloc un partit bastant interessant jugat entre'l primer d'aquest Club i el primer del «Europa».

L'«Atlétic» estigué molt de desgracia, car a mig partit tingué que plegar el seu millor jugador que és el porter senyor Gaspar, havent de posar-li un suplent que deixá passar les pilotes amb bastanta facilitat.

Va acabar-se el partit amb 4 goals a 2 a favor del «Europa». — L. P.

Del Govern civil

La gent tremenda

Ahir matinada una desconeguda agredí a Martina Molgosa Martínez en ocasió de passejar aquesta per la Rambla de Santa Bárbara.

Al dispensari municipal del districte li foren curades unes ferides lleus a Salvador Burguera i Romero, de 60 anys d'edat.

Es negá a donar el nom del seu agressor.

Al carrer d'En Mendizábal promogueren un fenomenal escándol Salvador Balbe López i Beneta Arnau Brun.

Se n'ha donat compte al jutjat municipal.

El ferroviaris de Manresa a Berga

Ahir matí el governador doná compte a una comissió de carrilaires del ferrocarril de Manresa a Berga del bándol arbitral que va dictar ahir.

Els carrilaires digueren que ja'n parlarien als seus companys.

Per a parlar d'aquest mateix assumpte visitá al senyor Francos el gerent d'aquella companyia.

Informació telegràfica

Madrid 9 de 12 matí a 9 nit

El «España»

El general cuefe de l'Estat Major Central de l'Armada, marqués d'Arellano, que, com és sabut, marxá al Ferrol amb objecte de fer-se cárrec, en nom de la Marina, del cuirassat «España», ha telegrafiat aquest matí al ministre que avui probablement se verificaría l'entrega definitiva del vaixell.

Afegeix que pot assegurar-se que per al 25, peró no abans, quedará el vaixell en disposició de prestar servei.

De San Sebastián

San Sebastián. — A migdía ha tornat avui de Biárritz el rei, amb el marqués de la Torrecilla. A la tarde tornará a l'esmentada població.

—El comte de Romanones, després de despatxar amb el rei, ha rebut als periodistes, dedicant la conferencia a l'operació portada a cab per la columna Arraiz, dient que no té importancia i que era una cosa que ja s'esperava i es venia preparant fa temps.

—El senyor García Prieto continúa entregat a la vida de turista.

Ha negat que sigués cert que hagués celebrat una entrevista amb el comte de Romanones.

Diu que accordá venir a aquesta capital abans de saber si vindria el president del Consell.

Se mostra molt reservat respecte a política.

—Han arribat el general Alfau i el senyor Besada.

Els reus de Gador

Almería. — A les onze del matí s'ha llegit la sentencia als reus Francisco Ortega «El Moruno» i Agustina Rodríguez.

Immediatament han sigut posats en capella, i demá tindrá lloc l'execució.

Han començat els preparatius. De matinada arribarán forces de Málaga per a custodiar la presó i garantir l'ordre.

Els quatre fills d'«El Moruno» han telegrafiat al rei i al president del Consell sol·licitant clemencia.

Les autoritats, clerguecía i presidents de societats i centres han telegrafiat també demanant l'indult.

La entrega del «España»

Ferrol. — Terminat l'acte de l'entrega del cuirassat «España», la Constructora Naval ha obsequiat amb un thé al comandant i oficials del vaixell i les seves families.

També hi han assistit els generals de la Armada Perea, Barriere i Miranda i el banquer de Barcelona senyor Arnús, que desempenya la vice-presidencia del Consell de Administració.

Clausura d'un congrés

Aquesta nit, a les deu, s'ha celebrat la darrera sessió del Congrés miner.

S'ha llegit l'acta de la sessió anterior, que ha sigut per unanimitat aprovada.

A continuació s'ha llegit el manifest que el Congrés dirigeix a l'opinió, amb els accords adoptats.

S'ha donat lectura d'un article firmat per un tal Poato, publicat a «Regeneración», censurant els accords del Congrés, peró com dels informes dels delegats minaires resulta, que's tracta d'un estafador dels ferroviaris, no's posa a debat l'assumpte.

El company Balsas, de Santander, ensalça l'obra realitzada pel Congrés, per la Forca que per a la classe proletaria representa.

En Perezagua declara que'l Comité Nacional ha contret un greu compromís secundant el'obra de les seccions, les reclamacions i altres queixes, per a obrar amb tota justicia i obtenir el millor éxit en les seves aspiracions, tant de caràcter general com les locals.

Totes les reclamacions que's facin als patrons servirán de bandera al Comité general.

Termina dirigint una salutació a tots els delegats, i está segur de que secundarán fidelment els accords del Congrés.

El company Luengo proposa que'l Congrés protesti de la guerra del Marroc, calificant-lo de sepultura de la classe proletaria.

Fa el resum dels discursos el company Bescuñana, felicitá als delegats per l'altesa de mires en el desenrotllo dels débats.

Dona gracies a la premsa per sa valiosa cooperació, i es lamenta de que algunes societats obreres no hagin enviat la seva adhesió.

Termina excitant a tots per a que cooperin en la mida de les seves forces a l'éxit de les seves gestions, i es donen per terminades les sessions del Congrés.

Disposicions

L'Alcaldia ha concedit un plaç que finalitzará en primer de gener, per a que desapareguin de la circulació pública els carros de dues rodes.

L'alcalde no sols ha donat l'ordre per a que no's consenti l'estada de pobres a la porta de les iglesies, sinó que s'ha dirigit els rectors per a que no permetin l'entrada en aquelles de gent mal vestida i bruta, que constitueix un perill per a la salut pública.

Els minaires asturians

Els obrers minaires asturians Llanes i Cienfuegos han visitat al ministre d'Hisenda.

Lo de l'ex-capitá-fera

Sembla que'l Consell de Guerra que jutjará a l'ex-capitá Sánchez, tindrá lloc el dia 16.

El dia 10 termina el plaç máxim que la llei concedeix al defensor per a que examini els autes; el dia 11 se sol·licitará llicencia per a celebrar el Consell, la que será donada el mateix dia que's demani; el dia 12 serán designats els oficials generals que han de constituir el Consell; el dia 13 será destinat a consignar les recusacions que en Sánchez i la seva filla facin si creuen que deuen ésser recusats alguns dels generals designats; el dia 14 serán citats els testimonis sumarials que hagin d'assistir a l'acte del Consell, i com que aquests testimonis han d'ésser citats amb 24 hores d'anticipació, el dia 16 se podrá celebrar dit Consell de Guerra.

Aquest es reunirá en el quarter de Muntanya.

El plet de «La Editorial»

El senyor Codorniu, en nom del senyor La Cierva, remet avui a «La Epoca» una segona llista, molt llarga, de recursos i providencies recaigudes en el plet amb «La Editorial».

La vaga de Barcelona

«España Nueva» dona compte d'una visita que'l senyor Alvarez Angulo ha fet al ministre de la Governació en nom de les Tres Classes de Vapor i altres entitats per a formular una protesta per l'actitut dels patrons.

El senyor Alba ha promés enterar-se bé de l'assumpte, recomanant mentrestant al governador de Barcelona faci corretgir els abusos que's cometin.

L'estat del cardenal Aguirre

Toledo. — El cardenal Aguirre se troba molt millorat de la passada dolencia, encara que molt molestat pels efectes d'una malaltia crónica.

La vaga minera

Oviedo. — Les menaces de vaga minera comencen a confirmar-se, despertant la natural alarma en l'opinió.

El Sindicat Miner ha publicat un manifest anunciant la vaga per al dia 12. Afegeix que'l dijous tots els minaires al sortir del treball s'endurán totes les seves eines, i que'l dia 13 cap obrer tornará a la mina.

El governador adopta precaucions en vista de lo que pugui ocórre. Ha començat a concentrar-se la guarda civil.

Els patrons han celebrat reunió per a tractar de l'assumpte, ignorant-se els accords presos.

Han facilitat als periódics la següent nota oficiosa:

«La Junta Directiva de l'Associació patronal de miners asturians, en reunió celebrada a Oviedo, ha accordat, en vista dels telegrames rebuts de Madrid, aplaçar la resolució fins a conéixer completament les decisions dels obrers.»

El governador civil considera la vaga com inevitable.

Ferrol. — S'ha celebrat un Consell de Guerra ordinari, per a judicar a dos mariners; i es diu que un d'ells resultará condemnat a mort.

El fet fou el següent:

Fa sis mesos se trobava a Villagarcía el canoner «Delfín», que té de contramestre a don Josep Carumcho.

Un dia va donar permís a varis mariners per a sortir fins a les onze de la nit, i com que no tornaven, passada l'hora, va sortir a buscar-los.

Va trobar en terra, borratxos, a Josep Loja i Manuel Gaspar Valles. Els va renyar i ordená que pujessin a bordo.

Per tota contestació, en Loja es va treure un ganivet i l'enfonzá al pit del contramestre, mentres l'altre mariner li donava cops al cap.

El Consell de guerra aprecia en favor d'En Loja l'atenuant de borratxera, peró com que el Codi de Marina exigeix dues atenuants per a disminuir la pena, se creu segur que rebará la de mort.

Portant el pendó

Pontevedra. — Aquesta tarde s'ha verificat la processó de la Verge dels Dolors, concorrent-hi moltes persones de Santiago, Vigo i Marín.

El senyor Montero Ríos ha portat l'estandart durant tota la processó, que ha sortit de l'iglesia de Sant Francisco.

Detencions

«La Tribuna» diu que ha sigut detingut anarquista estranger que se suposa complicat amb l'assassinat del senyor Canalejas.

—A l'estació d'Atocha, i moments abans de pendre el tren d'Andalusia, han sigut detinguts Joan Salvador Mateo i Francisco Martínez García, que eren portadors de 116 cartutxos de dinamita i dues caixes de detonadors. Els detinguts arribaren a Madrid ahir, al matí, i procedíen de Morés (Saragoça). Ambdós han dit que són treballadors de les mines de Suria, d'on havien extret els explosius, i que treballaven per contracta.

Anit es disposaven a marxar en direcció a Almería.

Els cartutxos intervinguts i els dos miners han ingressat en la Direcció general de seguretat, des d'on han sigut traslladats al jutge de guarda. Segons sembla, els cartutxos han sigut tornats a la Direcció, peró l'ordre del jutge no devia sentar bé als representants de l'autoritat per quant a altes hores de la nit el comissari general, senyor Martínez del Campo, ha estat a la Casa de Canónigos conferenciant amb el ujtge.

De Gijón

Gijón. — El vapor de pesca «León» se trobava anclat fóra del port.

Va girar-se un vent fortíssim que destroçá l'ancla i el barco, a mercé de les ones, ha anat a estrellar-se sobre la costa.

A bordo sols hi havía un maquinista que ha sigut salvat per un altre vapor.

El Marroc sagnant

Declaracions de l'Urzáiz

El senyor Urzáiz, que's troba a Ramallosa (Pontevedra), ha manifestat que és censurable el que'l Govern continúi sense dir en concret al país quan va a presentar-se a les Cambres, afegint:

La guerra del Marroc, desenrotllant-se davant del més escandalós silenci de la premsa, acabará amb totes les energies nacionals, de no canviar el Govern de plánol i mentres no declari, sobre tot, amb entera sinceritat, lo que s'intenta i lo que's va a fer.

Per lo que's refereix a la divisió dels liberals i al plet de la quefatura entre romanonistes i garcía-prietistes, ha dit:

—Ni aquests dos homes han pogut arribar a més, ni el partit lliberal ha pogut arribar a menys. El país segurament jutjará a aquests dos homes i fará lo que degui fer amb ells.

Espera el senyor Urzáiz amb veritable ansietat la data del 8 d'octubre, puix vol conéixer l'actitut de don Melquíades Alvarez, de qui creu que és un polític honrat i sincer i de grans dots polítiques.

El senyor Urzáiz tornará en els darrers dies de setembre a Madrid.

D'un combat.- Baixes

Ceuta. — A l'hospital Dockers han ingressat els ferits de l'operació del 5, a Cudia Federico, quan es portava el convoi que protegien les columnes del general Arraiz i del tinent coronel Teodess Vega. Són els següents:

De Borbón. — Soldat Joan Pérez, al peu esquer.

De Ceuta. — Soldats Josep Paniagua Ortega, al genoll dret: Antoni Barroso López, a la ma esquerra; Ignocenci San José Lejido, al braç esquer; Enric Ecllo, a l'espatlla esquerra; Pere Gómez González, a la regió glútea; Antoni Liste Becerrar, al costat esquer, greu; Manuel Fraile González, al braç dret; Joan Ibars Rodés, al braç esquer; Gregori Carral Valladares, a la regió glútea.

Domingo Graizos Francos, al costat esquerre, greu; Pere Salina García, al peu esquerre; Juliá Milán López, a la cama dreta; Joan Sejas Marquéz, a l'espatlla i costat; Vicens Alonso Marcelino, espatlla i peu esquerre; Nicasi García Carvajal, espatlla esquerre: Damiá Labrián, cama dreta i regió glútea; cabo Juli Castañer Giménez, cama esquerre; corneta Francisco Sebastián Quesa, gravíssim; cabo Marquez San Antonio, braç dret; soldat Manuel Gómez, braç dret; soldat Manuel Gómez, braç esquerre.

El carril de Larache a Alcázar

Aquest matí i baix la presidencia del director d'Obres públiques, senyor Zorita, se ha celebrat una reunió en el ministeri de Foment, a la qual han assistit els senyors Amboroído, coronell del regiment de ferrocarrils; Iribarne, capitá del mateix cos; Montegon, enginyers de camins, i Peragal, enginyer-quefe del Negociat de Ferrocarrils, que composen la comissió de la construcció de ferrocarrils al Marroc.

En dita reunió s'han traçat en línies generals les obres per a la construcció del ferrocarril de Larache a Alcázar i s'ha format un avenç del pressupost i traçat de dita línia.

Lo de la columna Arraiz

Gravetat dels successos.-La tornada d'En Luque.-Confirmant unes baixes.-Embarc de tropes

En els periódics del matí ja s'iniciava que la columna Arraiz estava empenyada en una operació important.

L'extraordinaria censura que s'exerceix a Tetuán i Ceuta, ha impedit que'ls corresponsals siguessin mes explícits, peró la gravetat de la noticia deu ésser tal, que en el acte s'ha enterat al ministre de la Guerra, que s'ha afanyat a venir a Madrid, arribant a primera hora de la tarde.

Amb l'inopinada arribada del general Luque i els telegrames facilitats a primeres hores de la tarde, s'ha donat a entendre que efectivament s'havía lliurat un combat importantíssim en el que'l número de baixes arribava a xifres poques vegades alcancades en aquesta última etapa de la guerra.

El telegrama oficial facilitat després de mitja tarde aludint a les baixes, confirma aquella impressió, declarant que havem tingut 6 morts i 66 ferits i 2 contusos.

Además de l'embarc de les forces del regiment de Mallorca decretat pel ministre, seguirán segurament un batalló del Rei i un altre de León.

Altres forces ja preparades en altres regions anirán escalonant-se en els ports del litoral.

Detalls oficials del combat

Al ministeri de la Guerra s'ha facilitat aquesta nit el següent telegrama oficial:

Ceuta. — Comandant general a ministre de la Guerra.

Acabo de retornar de la Condesa, de conferenciar amb l'alt comissari, que m'ordena transmeti a V. E. noticies que amplifin les ja remeses sobre'l combat sostingut per la columna del general Arraiz.

Segons varies confidencies, les baixes tingudes per l'enemic en dit combat han sigut: vuit morts els de Vuid, sis els de Anchicha i bastants els contingents vinguts de l'interior havent sigut també molt nombrosos els ferits essent motiu el dur cástig de que'ls contingents de l'Interior s'hagin rofrat amb les seves baixes.

Les de la columna Arraiz han sigut totes produides en l'avenç, per tenir que anar prenent succe sivament els turons dominants i ser terreny molt abrupte.

Durant la tornada no fou hostilitzada i en el dia d'avui s'ha aprofitat l'estada a la Cudia Federico, per a establir punts fortificats que evitin agressions als convois.

La columna del general Primo de Rivera ha tornat a Tetuán.

Ha arribat un batalló del regiment de Mallorca que marxa a Tetuán per ordre de l'alt comissari.

Ha transcorregut el dia d'avui sense novitat.

L'alt comissari retorna a Tetuán.

Les baixes

Tetuán. — Alt comissari a ministre de la Guerra. — Com continuació al meu telegrama anterior, tinc l'honor de transmetre a V E el que en aquest moment rebo del comandant general de Ceuta:

En el combat d'ahir de la columna Arraiz hem tingut les següents baixes: sis de tropa, morts; comandant Joaep Estrany, capitá Martí Lanzas i segon tinent Gregori Trigo, de Borbón; primer tinent Cardenal, segons tinents Simeó Higueros, Ladislau Fernández Guinea i Jaume Solsona, de Ceuta, i 66 de tropa, ferits: capitá d'Estat Major Moreno i primer tinent de cavallería Josep Forés Ruiz, contusos.

Aviat remetré a V. E. la relació nominal de les baixes de tropa.

Mobilització

Les forces dels regiments de Mallorca, Alfons XII i Lealtat, que s'han posat en camí cap al Marroc, anirán unes a Ceuta i altres a Tetuán.

Pamplona. — A pesar de la pluja torrencial que ha caigut en aquesta població, han sigut objecte d'entusiasta despedida els 400 soldats del regiment d'América que han sortit cap a Logroño, amb l'objecte d'incorporarse al batalló expedicionari de Cantabria.

El general Salcedo amb molts quefes i oficials i immensa gentada, han acudit a l'estació a despedir als expedicionaris.

Jaca. — Han sortit 163 soldats i vuit sargents voluntaris del regiment de Galicia, de guarnició en aquesta plaça, cap al Marroc.

S'incorporarán, a Saragoça, al batalló expedicionari d'Aragó.

Cádiz. — Aquesta matinada han marxat a Algeciras i Melilla, respectivament, dues companyies del regiment d'Alava i dues de Pavía, d'aquesta guarnició.

Han marxat a l'hospital de Jerez 16 soldats malalts procedents de Larache.

Málaga. — En el vapor «Sis de» han embarcat cap a Ceuta forces del regiment de Mallorca de guarnició en aquesta plaça, despedint-los en el moll el governador militar, les autoritats i tots els quefes i oficials francs de servei i nombrós públic.

En tren especial han sortit cap a Antequera i Granada 110 malalts militars.

Algeciras. — A les dues de la tarde ha embarcat am rumbo a Ceuta el primer batalló del regiment de Mallorca.

El mana el tinent coronell don Ricard Vivas Bracons.

La poblacio es ha tributat una despedida entusiasta.

Vigo. — A les dues de la tarde ha marxat a la Coruna un tren militar, amb soldats que s'incorporarán al primer batalló de Isabel la Católica, preparat per a marxar a l'Africa.

A l'estació han sigut despedits pel general Crespo i quefes i oficials del regiment de Murcia.

La música els acompanya fins a Redondela, on s'incorporaran altres soldats procedents de Santiago.

Entre els que marxen hi figura un corneta que en la campanya del Rif va perdre la paraula durant una acció i tardá molt temps en recobrar-la.

Pontevedra. — Han sortit cap a la Coruna 140 soldats del regiment de Saragoça i 70 del segón batalló de Murcia per a incorporar-se al d'Isabel la Católica.

Han sigut despedits en l'estació pel general San Martín.

Execució dels reus de Girona i Almería

Segons noticies rebudes a Madrid, aquest matí, a les sis, han sigut executats, a Girona, el reu Bruguera, i a Almería els reus de Gador.

Mes del procés Sánchez

El pròxim dijous girará el capità general una visita d'inspecció als edificis i presons militars.

S'assegura que a l'ésser preguntat l'ex-capità Sánchez sobre si desitjava figurar en la relació dels presos que vulguin ésser visitats per la primera autoritat militar per a exposar alguna queixa, s'afanyà a dir que sí.

S'assegura que l'ex-capità no está satisfet del tracte que se li dona a la presó i molt menys del que se li ha donat a l'Hospital militar.

En Sánchez ha referit que'l dia abans de sortir de l'Hospital de Carabanchel es passejava per a allunyar el séu aburriment per la seva habitació i al sortir una vegada a la finestra el centinella que donava guarda a la part exterior del pabelló apuntá amb son fusell al cap de l'ex-capità. Aquest, comprenent que no era broma, s'agafá i buscá refugi en un recó del pabelló-infermería.

En la visita que realitzi el capità general, l'ex-capità Sánchez exposará les seves queixes per aquest fet.

El degá del Col·legi d'Advocats ha dirigit un ofici al capità general demanant que's depuri l'incident que ocorregué entre l'oficial de guarda a l'Hospital militar i el defensor d'En Sánchez a l'ésser escorcollat aquest lletrat.

Un «bombo»

En el séu editorial d'avui s'ocupa «El Universo» del discurs pronunciat per don Gabriel Maura a Santander, fent-ne grans elogis.

Parla el general Luque

El ministre de la Guerra rebé als periodistes aquest migdia i ens digué lo següent:

Avui no hi ha cap noticia nova d'Africa. Les darreres les vaig facilitar anit, que fou l'extracte de la conferencia que tinguerem amb el general García Menacho.

El general Marina i jo varem tenir confidencies de que a l'acabar el Ramadá se reunirien moros en les Cudies. Aquestes posicions están a 15 o 16 kilómetres de Ceuta i necessariament tenen que ésser abastades. L'objectiu de l'operació era reforçar Ceuta.

El general Arraiz arribá, trobant-se a Buit concentrat a l'enemic. El terreny aquest és accidentadíssim. Després de castigar-lo emprengué la retirada. Aquesta començá a les onze del matí.

No son d'estranyar les baixes, puix en el terreny en que operen ara nostres tropes hi ha moltes verdiços i mont abaix, i els moros amagats poden fer-nos baixes impunement.

Jo estava intranquil de que'l general Arraiz hagués deixat en l'altura que prengué varies companyies. Creia que serien atacades.

Altre dels objectius de les operacions que es realitzen, és construir blokaus, per a evitar tiroteigs als convois.

Els moros després de combátre anaren alguns al zoo de Lauzien, i digueren que estiven atemoritzats pels demés kabilenys.

El general Marina aná ahir a Cudia Condesa i vegé detingudament la posició.

El reforç del general Primo de Rivera retorná a Tetuán.

Després de les explicacions del general Marina, crec que per a empéndre noves operacions se necessiten nous envius de forces.

Per al primer avenç crec que bastarán dos o tres batallons. Se donará a les operacions major intensitat, amb objecte d'ocupar el zoc El Jemis.

Es inexacte que marxi al Marroc el regiment de cavallería d'Alfons XII. Además de estar els cavalls malalts del mern, no precisa per ara enviar cavalleria.

S'organitza una companyia de trasports i a aquest objecte treuré a concurs l'adquisició d'automóbils per a la mateixa.

Están preparats per a marxar batallons dels regiments del Rei i de León i els de caçadors d'Estella i d'Alfons XII, que es a Catalunya. En cada regió tinc preparats un o dos batallons, que podrán marxar a Africa al primer avís.

He rebut de l'alcalde de Caney (Cuba), un missatge per al general Fernández Silvestre, puix es natural d'allí. El missatge está redactat en termes patriótics, alabant com se mereix al general Fernández Silvestre.

He dit el general Luque que una prova del dur cástig infligit als moros per la columna del general Arraiz és que no foren atacades les companyies que deixá en les altures preses i que per a donar garantíes de seguretat a aquestes posicions s'instal·laran blokaus a Asfa.

Hi ha a l'Africa quatre brigades, que sumen 20 batallons. Sis o vuit operen i els restants están dedicats a la defensa de posicions.

Ha desmentit el ministre que vagi a sortir per a l'Africa el regiment de la Llealtat.

Diu que la companyía de trasports que's proposa organitzar será utilissima, puix cada camió automóbil substitueix a una companyía d'homes i ens evitará moltes baixes en els convois.

Els diaris de Madrid

«El Imparcial» en l'article de fons se extranya de que'ls conservadors censurin la campanya actual d'Africa, quan en 1909 hi hagué lo del barranc del Lobo, la sorpresa de l'Atalayón i extemporanis adornaments pel combat del 30 de Setembre.

«El Radical» diu en l'editorial que la campanya d'Africa s'ha fet odiosa als espanyols i afirma que's parla d'ella amb horror des del cab Finisterre a l'estret de Gibraltar.

Afegeix que si la prudencia i sensatesa no s'apoderen de les altes esferes la protesta adquirirá caracters d'expressió popular.

«El Socialista» també s'ocupa de la guerra del Marroc en son article de fons.

Culpa als conservadors, que foren els que comencaren la guerra, de tots els desastres del Marroc, i diu que alguna vegada tindrá expressió ben clara la protesta contra la campanya i que aconseguirá variar el curs dels acontexements.

De Catalunya

Girona

Execució d'En Bruguera

A les sis del matí ha sigut executat en el corredor del tercer pis de la presó amb les formalitats legals, el reu Bruguera, autor de la violació i assassinat de dues nenes a Arbucies.

Des de que entrá en capella, ha sigut assistit per tres sacerdots i confrares de la Puríssima Sang. S'ha mostrat sempre abatut. Primerament sensible, estava després com un idiota. Avui al matí ha confessat i combregat, responent després fervorosament a les jaculatories que se li anaven dient.

Ha pujat al patíbul compungidíssim, i després de demanar perdó als circunstants se ha cumplert la sentencia.

Informació de l'estranger

Alemanya

Berlín. — L'aviador Senge ha sofert una caiguda, a Grevenbroich, quedant mort a l'acte.

Lignitz. — El dirigible «Zeppelin», en un brusc aterritzatge ha resultat amb averíes d'importancia.

Amb tot, se creu que demà estará reparat i podrà continuar el viatge.

Ha resultat amb contusions un dels tripulants.

El comte de Zeppelin ha sortit illes.

Estats Units

Nova York. — A conseqüencia d'un incendi que's declarà al barri central de Park, s'ha trobat al seu domicili, el cadavre corbanitzat, de don Hipòlit Uriarte, de 81 anys, ex-cónsol general d'Espanya a Nova York.

La seva senyora, que va intentar salvar-o, saltant per una finestra, va caure, resultant morta.

França

Chateau-Roux. — A les 6'15 de la tarde ha arribat el president de la República, essent complimentat per les autoritats.

A la Prefectura ha sigut obsequiat amb un lluc.

A les 3'5 ha continuat M. Poincaré el seu viatge, essent aclamat.

Marsella. — A Estaque ha fet explosió la caldera d'una fábrica de productes químics resultant dos obrers morts i dos ferits.

—Avui s'ha verificat la prova definitiva de la cursa franco-espanyola per a balandres de deu metres.

Ha arribat en primer terme el balandre «Eleda», de M. Pereybe, francés, qui detenta la Copa del rei d'Espanya.

En segón lloc, ha arribat el «Tonino», de don Alfons XIII.

El vencedor li ha portat 5 minuts i 43 segons de ventatja.

Turquía

Constantinobla. — Els musulmans de Gumuldgina i els seus encontorns han proclamat l'independencia d'aquella comarca, han establert un govern provisional i es disposen a lluitar contra la dominació búlgara, la primera sessió.

La conferencia turc-búlgara ha celebrat El gran Vizir i el senyor Savoff, quefe de la missió búlgara, han pronunciat discursos fent vots per a que les negociacions donguin con mes aviat millor resultats satisfactoris per a ambdos paisos.

Xile

Xile. — Des de janer a agost d'enguany el consum mondial del nitrat ha alcançat a 43.846,960 quintars.

A Espanya l'augment és de prop de 200,000 quintars, en comparació amb el consum d'igual período de temps de l'any 1912.

Les entrades per les duanes de janer a agost han arribat a 181.058,729 francs, amb un augment de 10 mil·lions respecte d'igual período de 1912.

DARRERA HORA

Madrid, 10 de 1 a 3 matinada

A l'hora de tancar l'edició, el nostre corresponsal a Madrid ens envia un telegrama urgent en el qual diu que a Teruel, Osca i Murcia, les tormentes han causat moltes desgracies, desbordant-se els rius i quedant moltes carreteres destroçades.

A Oviedo colgué un tren a un riu.

Manquen detalls.

ESPECTACLES

TEATRE TIVOLI

Gran companyia d'ópera italiana de Joan Mestres. Avui a les nou, solemnitat artística. Penúltima de l'il·lustre diva Mme.

HARICLEE DARCLEE

L'ópera en cinc actes del mestre Massenet (edició francesa)

MANON

prenent-hi part les senyores Illa, Hernàndez, Giralt, Fernàndez.

Teatre de Novitats

Gran companyia d'opereta italiana de

Amadeu Granieri

Dissabte vinent dia 13 reobertura del teatre. Debut de la companyia, posant en escena la famosa i molt aplaudida opereta en tres actes

La principessa dei dollari

Se despatxa en Comptaduría.

Teatre Cómic Avui dimecres a dos quarts de deu. Benefici de la primera tiple cómica

Mercè Gay

Primer «El niño llorón». Según L'èxit de la tempora da «La última película». Tercer Represa «Los chicos de la escuela», per Mercé Gay. Quart «Couplets» per MERCE GAY imitant a Raquel Meller. Quint Altre represa «La trapera», per Mercé Gay. Divendres benefici del primer actor Miquel Pedrola. Dissabte estrena «Las triunfadoras».

Saturn Parc

Elegantíssim i sempre concorregut centre d'importants atraccions.

Witching Waves. -- Els Urals

patentats per aquesta Empresa per a Espanya i infinitat d'altres, a qual mes sensacionals i atraients.

Banda d'Alcántara tarde i nit.

ENTRADA DE PASSEIG 10 CENTIMS

No havent-se pogut celebrar ahir el

Coso blanco-rojo

per causa del ploure, se verificará el divendres vinent.

En breu se fixaràn els cartells anunciant la serie de festetjos que aquesta empresa prepara per a solemnitzar la tradicional setmana de la Mercé.

TURO PARK

Avui la gran atracció mundial

The Com-Com

(Quartetts)

«Fantástic's», Comediants, «Transformist's», dances, «Aerostatic's», creadors del ball «apache» a quatre persones i que actuaràn en la magafica plaça de festes a les 6 de la tarde i a les 11 de la nit Banda militar, 40 modernes atraccions, Café restaurant. Demá darrer dia de «The Com-Com».

Entrada de passeig 25 céntims.

FRONTO COMTAL

Gran partit extraordinari per a avui alt. a un quart d'onze.

Detalls per cartells. Vulseis «pases».

Concerts

ROYAL CONCERT «MUSIC-HALL»

Marqués del Duero, 106, davant Teatre Comtal

Grans Concerts tots els díes tarde i nit, per una important «Companyia de Varietés».

Gran Edén Concert

Assalt, 12.

Music-Hall, Conçert. Restaurant Parisièn'

ALCAZAR Gran Café Concert. Restaurant de primer ordre Sarsuelas alegres. Continuament Grans Debuts

Cinematógrafs

Gran cine saló Doré

Avui dimecres hermós programa de pellícoles i

4 colossals atraccions, 4

«Pinkianita» gran ballarina, «Mila» musical notabilíssim, nombre de primer ordre. Ovacions continues al gran artista Tenof

goços comediants

Exit sens igual de la gran atracció

Maxim II

i el seu pare

Maximino I

L'entusiasme i els plens que's veuen diariament en el Doré son prova suficient de lo que valen els números

«Goços comediants», «Maxim II» i «Maxim I».

Aviat, Aviat

El gran Toreskf

Butlletí comercial

9 de setembre 1913

BORSA DE BARCELONA

Cotisació oficial

	Oper.	Diner	Papel
Londres, 90 dies vista	.....	28'48	.....
— xec	.....	29'93	26'98
París, xec	....	....	6'90
Madrid y plasses banca, a 8 d/v.	....	....	9·30

Efectes públics

	Oper.	Diner	Papel
Deute Int. em. 1908 serie A	84'70	.....	.....
— — — — B	82'80	.....	.....
— — — — C	81'65	.....	.....
— — — — D	80'85	.....	.....
— — — — E	80'80	.....	.....
— — — — F	80'07	.....	.....
— — — — G. H.	86'50	.....	.....
— — — dif. series	.....	.....	.....
— Amortisable serie A	99'80	.....	.....
— — — — B	99'55	.....	.....
— — — — C	.....	.....	.....
— — — — D	99'60	.....	.....
— — — — E	.....	.....	.....
— — — — F	.....	.....	.....
— — — dif. series	.....	.....	.....
— — — serie A	.....	.....	.....
— — — — B	.....	.....	.....
— — — — C	.....	.....	.....
— — — — D	.....	.....	.....
— — — — E	.....	.....	.....
— — — dif. series	.....	.....	.....
Títols Deute Mpal. 1903-4-5	.....	.....	.....
— — — 1906 A B C	93'87	93'75	94'
— — — 1907	.....	93'25	93'75
— — — 1910	.....	91'50	92'00
— — — 1912	91'75	91'50	92'00
— — Maig 1899. Ensxa.	.....	.....	.....
— — Abril 1907. Ensxa.	.....	.....	.....
— — Reforma 1908	91'62	91'50	91'75
— — Mun. de Sarrià	.....	98'75	99'25
Empréstit Diputació Prov.	.....	100'	100'50
Nortde Melilla y Xa arinas	.....	106'50	107'00

Obligacions

	Oper	Diner	Papel
Nord-Est, prior Barcelona	.....	.....	.....
— Lleida, Reus, Tar	.....	.....	.....
— Villalba a Segovia	92'37	92'25	92'50
— esp. Alm. Val. Tar	91'75	91'75	92'00
— Osca a Fr.ª alt. lín.	.....	91'15	91'55
Mins Sant Joan Abadesses	78'62	78'25	78'75
Tarragona a Barc. y Franca	.....	.....	.....
Madrid Sarag. Alic. seria A	.....	105'75	106'00
— — — B	100'75	100'75	101'
— — — C	.....	92'15	92'35
— — — D	90'00	90'00	90'25
Madrid a Barcelona, directes	.....	.....	.....
— — Reus a Roda	.....	53'75	54'25
Alm. Val. y Tarrag., no adher.	.....	58'25	58'75
— — adherides	74'87	74'75	75'
Med. Zam. Or. Vigo, em 1883	48'37	48'25	48'50
— — — 1883	.....	48'25	48'50
— — serie G y H	.....	74'25	74'75
Asturias, Gal. y León, 1.ª serie	.....	.....	.....
— — 2.ª idem	.....	.....	.....
Valladolid a Méd. de Rioseco	.....	.....	.....
Madrid, Cáceres, Port. serie 1.ª	.....	101'25	101'75
— — — 2.ª	.....	89'75	90'25
— — — 3.ª	.....	.....	.....
— tetseis cent. impars	.....	90'75	92'00
Basc-Asturia, 1.ª hipoteca	.....	.....	.....
— 2.ª —	.....	.....	.....
Carbonera a Saragossa	.....	.....	.....
Olot a Girona	.....	.....	.....
Companyia General Tramvies	.....	.....	.....
— An. Tr. Bar. Ens. G.	.....	.....	.....
— Tr. Bar. S. A. y ext.	.....	.....	.....
— Barc. Elec.	.....	98'25	98'75
Companyia Transatlántica	91'00	90'50	91'00
Canal d'Urgell	.....	77'25	77'50
Sec. Gen. Aigües Barc.	.....	.....	.....
— — —	.....	.....	.....
Comp. Gen. Tab. de Filipines	.....	99'75	100'25
General Sucrera d'Espanya	.....	.....	.....
Comp. Asfalts Asland	.....	.....	.....
— preferents	.....	91'	92'
Port de Barcelona, em. 1905	.....	.....	.....
— — — 1908	.....	.....	.....
— — Circul. 1909	.....	.....	.....
— — — 1910	.....	.....	.....
— — — 1911	.....	.....	.....
— — — 1912	.....	.....	.....
Port de Tarragona	.....	.....	.....
Bonos pref.—Comp. reg. Ebre	.....	89'00	90'00
Societa Catalana Gas	.....	.....	.....
Foment Obres y Construc	.....	95'00	95'50
Comp. Cotxes y Automòbils	.....	94'75	95'25
Siemens Schuckert, Ind. El c.	.....	98'25	98'75
Societat Valenciana Elec	99'50	99'50	100'00
Navegació y Industria	.....	.....	.....
Societat Carbons de Berga	.....	94'00	94'50

Accions

	QUEDA Oper.	Diner	Papel
Banc de Barcelona	.....	.....	.....
Banc Prestams y Descomptes	.....	.....	.....
Catalana General de Crèdit	.....	.....	.....
Societat de Crèdit Mercantil	41'00	.....	.....
Comp. Reial Canalisació Ebre	.....	.....	.....
Ferrocarrils Andalusos	.....	.....	.....

BORSI Y CANVIS

Informació de la casa FILLS DE F. MAS SACRÁ *Rambla del Mit. 22.*

Borsí del matí

	Obre	Tanca
Interiorfi de mes	79'90	79'97
Alacants fdem	97'40	97'30
Nords, idem	101'00	101'00
Orenses fdem	.....	.....
Colonials, fdem	.....	.....
Andalusos, fdem	.....	.....
Cotons	N'D.	.....
Catalanes	.....	.....

Borsí de la tarde

Interior, fi de mes pròxim	79'65	79'85
Alacants, fdem	95'5.	95'50
Nords, fdem	100'20	100'30
Orenses, fdem	.....	.....
Colonials fdem	.....	.....
Andalusos, idem	.....	.....
Banc Espanyol de l'Illa de Cuba	.....	.....
Cotons	N'D	.....
Catalanes	.....	.....

Canvis de moneda

Alfons	8'45 p. 100	
Isabels	9'45	—
Unses	6'50	—
Or de quatre durus	6'20	—
Orde una y dos durus	8'45	—
Dollars	9'45	—
Lliures esterlines	25'90 ptes.	
Francs	6'50 p. 100	
Marcs	131'25	—

Borsa de Madrid

Interior comptat	79'55
— fde mes	79'80
— — pròxim	.....
Amortisable 5 per 100	99 90
— 4 per 100	.....
Bac d'Espanya (accions)	448'00
Accions Tabacalera	298
Riu de la Plata	439'
Sucrera preferents	42'25
— ordinarias	.....
— Obligacions	.....
Francs	186'65
Lliures	.....

Plaça de Barcelona

Mercats

COTONS

Informació del CENTRO ALGODONERO DE BARCELONA

LIVERPOOL 8 *de setembre*

	Anterior Tanca	Avui Obre	Avui 2.ª	Avui 3.ª	Avui Tanca
Disponible	7'31	....	....	7'70	....
Agost-Setembre	7'11	7'00	7'25	7'28	7'26
Setembre-Octubre	6'99	....	....	....	7'14
Octubre-Novembre	6'94	7'04	7'08	7'12	7'09
Novembre-Desembre	6'88	....	....	....	7'03
Desembre-Janer	6'88	6'97	....	....	7'03
Janer-Febrer	6'88	6'97	7'03	7'06	7'03
Febrer-Mars	6'89	....	....	....	7'03
Mars-Abril	6'99	6'99	....	....	7'04
Abril-Maig	6'99	....	....	....	7'04
Maig-Juny	6'90	....	7'04	7'07	7'04
Juny-Juliol	6'87	....	....	....	7'02
Juliol-Agost	6'85	....	....	....	7 00

ALEXANDRIA, 5 *de setembre*

	Ant.-Obre	Avui-Obre	Tanca
Novembre	9'99	10'.1	10'09
Jener	10'10	10'10	10'12

NOVA YORK, 8 *de setembre*

	Anterior Tanca	Avui Obre	Avui 2.ª	Avui Tanca
Disponible	13'25	.....	.....	13'25
Setembre	15'07	.....	.....	13'08
Octubre	13'09	13'32	12'28	13'20
Novembre	13'11	.....	.....	13'02
Desembre	13'06	13'24	13'22	13'07
Jener	12'96	13 12	13'14	12'97
Març	13'06	13 23	13'22	13'26
Maig	13'10	.....	.....	13'13
Juny	13 10	00'00	....	13'14

NOVA-ORLEAN 8 *de setembre*

	Anterior Tanca	Avui 2.	Avui Tanca
Disponible	12'5/8	.....	13'3 8
Setembre	13'00	....	13'00
Octubre	13'07	13'14	13'07
Novembre	13'10	.....	13'10
Desembre	13'15	13'22	13'64
Gener	13'30	13'28	13'02
Març	13'30	13'62	13'02

Arribades als ports dels Estats-Units 37.000 balas en 1 dies, contra 13.000 de l'any anterior.

Preus corrents de cotons en rama, donats per la junta Sindical del Colegi de Corredors Reials de Comerç de Barcelona, en pessetes els 100 kilograms.

Procedencia	Middling fair	Fully good midd.	Good Middling
N.-Orl.-Texas	198 a 203	191 a 193	183 a 189
Altres ports	... a ...	189 a 191	186 a 189
	Fully mid	Middling	Low mid
N.-Orl.-Texas	185 a 187	186 a 189	000 a 000
Altres ports	183 a 185	180 a 182	000 a 000

OLIS D'OLIVA

Informació sots cura de J. RIERA.

Dia 9 de setembre

Els 100 kilos, fora consums

Andalús, nou	de 113'05 a 117'48	pessetas	
Baix Aragó	de 156'50 a 162'60	—	
Borges	de 143'50 a 165'25	—	
Tortosa	de 139'25 a 160'90	—	

Mercat en endencia a l'alsa

Estació del Bogatell: Existencia .... 5 vagons

— — Arribades .... 0 —

OLIS REFINATS

Encaixos de 6 bidons de 4 litres

Regia, extraverge	8'50	pessetes cada	
— Superfi	7'50	—	—
La Trompeta	6'50	—	—

CAFES Y SUCRES

Informació de la casa EMILI GAISSERT Y C.ª, *carrer Princesa 61.*

HAVRE, 9 *de setembre*

(Café good Average)	Obre	Tanca
Setembre	58'75	59'25
Desembre	58'00	58'00
Mars	58'25	58'75
Maig	58'50	58'75
Juliol	58'75	59.—

Sostingut

NOVA-YORK, 9 *de setembre*

Café (Tipu núm. 7)	Obre	Tanca
Setembre		8'62
Desembre		8 84
Mars		9'12
Maig		9'24

Sostingut

PARÍS, 9 *de setembre*

Sucre (núm. 3)	Obre	Tanca
Setembre	30'75	31 '00
4 Octubre.-Des	29'87	30'00
4 Janer	30'50	30'62
4 Mar	31'12	31'12

Calma.

HAMBURG, 9 *de setembre*

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Setembre	9'65	9'68
Oct.-Des	9'29	9'17
Janer-Mars	9'33	9'37
Maig	9'50	9'50
Agost	9'70	9,77

Sostingut

LONDRES 9 *de setembre*

Sucre (Base 88 per 100)	Obre		Tanca	
Octubre-Dbre	9/2	1 4	9/1	1/2
Gener	9/2	3/4	9/2	1/2
Maig	9/5	3/4	9/4	1/2
Juny				
Agost				

Calma.

HAVRE, 6 *de setembre*

Bueno Aires.	Obre	Tanca
Gener	19''	19''

Calma.

METALLS

HAMBURG, 6 *de setembre*

COURE	Obre	Tanca
Setembre	149'75	.....
Desembre	.....	.....
Mars	145'50	.....

Sostingut.

PEBRE

HAVRE, 6 *de setembre*

Tellicherry	Obre	Tanca
Setembre	58'50	
Desembre	59'75	
Mars	60'75	
Maig	61'25	

ALCOHOL

Sostingut.

Paris	Tanca
Octubre	41'75
Gener	43'50

Calma

Productes enològics (marca Eaol)

Informació de la casa KEGELS I VILA, *Rambla de Catalunya, 32.—Barcelona*

Dia 9 de setembre

	Per 100 ks. de bulto d'origen	Data — el kilo
Acid cítric (caixes de 50 k.)	670	6'50
Acid sulfurós anhidre	....	....
Cilindre de 10 k.	....	2'50
— de 25 k.	....	2'20
— de 50 k.	....	2'10
— de 100 k.	....	2'
Acid tartàric (caix 100 k.)	385	4'
Amiant pols per afiltre	400	4'
Carbó decolorant pansta	100	2'
Carbonat de potassa químicament pur	200	1'50
Celulesa per a filtre	275	2'50
Clarificant per a vi negre (f	175	3'
— — blanc	200	2'50
Cola de Russia Salianski	..	2'50
— de Xina fideus	....	40'
Filtrolina	....	12'
Fosfat amònic	150	2'
— bicàlcic	170	2'50
Gelatina fina «plata»	70	0'80
— planes «medalla d'or»	450	5'
Metabisulfit de potassa pur	145	1'60
Onesocola Coignet	120	1'75
Tiatne extra a l'éter	200	2'50
— — alcohol	750	8'
— — en agulles	650	7'
	575	7'5

DROGUES

Informació de la casa VIUDA Y FILLS DE G. BOADA Y TRAVERSA, *Lauro Antic Born 15.*

Dia 9 de setem

Preus per 100 kilograms franc envias y estació o anvil de Barcelona, salvo variació

	Pessetes
Nitrat de sosa 95 per 100 riquesa y [illegible] per 100 àzoe	35'00
Sulfat ferro cristallisat	6'50
— — pols	7'00
— — cristallisat per 10 toneladas	....
— — pols — 10 —	....
— amònic [illegible] àzoe	42'50
Clorur potassa [illegible] equivalent a [illegible] per 100 potassa pura	25'50
Sulfat potassa [illegible] equivalenta [illegible] per 100 potassa pura	28'00
Superfosfat cals mineral [illegible] per 100 acid fosfòric soluble	6'25
Superfosfa cals mineral [illegible] per 100 acid fosfòric soluble	7'40
Super osfat cals mineral [illegible] per 100 acid fosfòric soluble	8'25
Superfosfa cal òssos [illegible] per 100	11'00
Escories Thomas [illegible] per 100 acid os bricsolable	8'50
Kainita [illegible] per 100 potassa pura	8'50
Sulfat coure [illegible] puresa	68'30
So re en sacs de 40 kilos; el sac	7'50
— — 20 — —	3'50
— flor en sacs de 50 kilos; el [illegible] ac	17'00

Societats y Ferrocarrils

COMPANYIA DE FERROCARRILS DEL NORD D'ESPANYA (tota la xarxa)

Ingressos dies 31 al 31 d'agost.

Any 1913	Pessetes	8.114,445'65
Any 1912	—	4.993 419'90
Diferencia	—	121.026,75

Ingressos del 1 de janer al 20 d'agost:

Any 1913	Pessetes	100.122,694'71
Any 1912	—	97.189,700'82
Diferencia	—	2.932,993'89

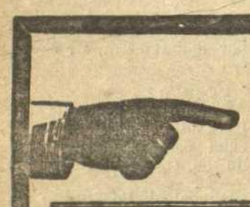
Barcelona, 9 de setembre de 1913.—El secretari del Comitè, *Alfred Fuster.*

Imprempta y estereotipia, Fortuny, 2 ter.

Abans d'anar a la torre compreu una capseta de ZAMPIRONI

Unic modo de poder matar els mosquits, i per lo tant, obtenir un somni tranquil

Se ven en totes les drogueries i basars. - Agents a Espanya: **J. URIACH i C.ª** - Barcelona

Porquè no vos desfèu immediatament y per sempre d'aquesta llaga, d'aquest eczema, d'aquestes malalties de la pell que vos fan la vida insofrible?

Porquè conserveu aquesta malaltia quines conseqüencies poden ésser gravíssimes?

Porquè no empleeu immediatament el nou mètode del senyor L. Richelet?

Sens vacilació deveu seguirlo, perquè no podeu ignorar les curacions, moltes vegades inesperades, obtingudes en sa comarca.

Informeuse y comenseu sens més tardar aquest tractament; aquest és el millor consell que vos podem donar.

El preu del tractament es proporcionat ab totes les condicions de la fortuna.

Hi ha també un tractament pera nois de 3 a 16 anys.

El senyor RICHELET acaba d'instalar dipósits a totes les farmacies y drogueries d'Espanya.

Un follet, en llengua castellana, tractant de les malalties de la pell, serà enviat gratuitament pels dipositaris a totes les persones que'l demanin.

Per obtenir gratuitament aquest follet, basta dirigirse al senyor

L. RICHELET, 13, RUE GAMBETTA, A SEDAN (FRANSA)

Barcelona.—SENYORS VICENS FERRER y C.ª, Princesa, 1; farmacia y drogueria y la seva sucursal.—SENYORS FILLS DE J. VIDAL Y RIBAS, Moncada, número 21, farmacia y drogueria y les seves sucursals.—DOCTOR ANDREU, Rambla de Catalunya, 66, farmacia.—SENYORS URIACH Y C.ª, Moncada, 20, drogueria.—SOC. ANON. MONEGAL, Porta de l'Angel, 24, drogueria.—D. JOSEP SEGALÁ ESTALELLA, Rambla de les Flors, 4, farmacia (Centre de especifics).—D. VILADOT, farmaceutic.—D. ANTONI SERRA, farmaceutic

David Ferrer & Companyia - (S. en C.)

CALOR Moderns radiadors de vapor per gas.

FRED... Màquines frigorífiques y pera fer glas

FOC..... Bombes y material pera bombers.

AIGUA Instalacions pera aixecarne.

Passeig de Gracia, núm. 94 - Barcelona.

Herpes (Brians)

LA POMADA y ESSENCIA ANTIHERPETIQUES de BOTTA, preparades pel Dr. Borrell, curen d'una manera prodigiosa els brians y demés malalties de la pell, per inveterades que siguin. Són tan grans les virtuts d'aquests remeis, que s'han curat a milers persones que tenien molt arraigats els brians y que cada estiu tenien de passar bons ratos d'angúnies sense lograr curarse.

Unic dipòsit: Farmacia Borrell, COMTE DE L'ASSALT NUMERO 52 cantonada al carrer de Sant Ramón.

DINER en 1.ª hipoteca i sobre valors des de'l 3 per 100 anyal, en lletres a propietaris, industrial i comerciants des de'l 1 1/2 per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, usdefruits, parts indivises, i sobre genres, pianos carruatges i tota garantía que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entressol.

Fábrica de máquines parlants

i tots els seus accessoris

Marca registrada **A. M.**

Nou perfeccionament.-Discs de totes classes.-Grans rebaixes en els discs Odeón, de 11 ptes. a 8'10; Jumbos, a 7'20.- Grans descomptes als revenedors.

Enviem de franc el Catàleg il·lustrat

No confondre aquesta MARCA amb altres

Despatx: 7, VIDRE, 7 (entre Escudillers i Plaça Reial)

El A. B. C. Hospital, 121

Màquines per a cosir, garantitzades

Des de 30 pessetes

Accessoris i reparacions

Gramofons, discs i rotllos autopianos

COMPRA, CANVI i LLOGUER

New-Phono. - Ample, 35, Barcelona, i sucursal Plaça Trilla, 4, Gracia

ESQUELES MORTUORIES

SE N'ADMETEN AN AQUESTA IMPREMPTA, FINS A LES DUES DE LA MATINADA

ENOFOSFORINA SERRA

Tónic - Reconstituient - Remineralitzant

Torna la robustesa, l'alegría, la vitalitat i totes les forces perdudes, ja sigui per un excesiu treball mental o bé per altres causes

A. Serra, Pelai, 9